

Henriikka Touru

OUTDOORS SATAKUNTA –RETKIPYÖRÄILYREITTIEN
TUOTTEISTAMINEN

Matkailun koulutusohjelma

2016

OUTDOORS
TUOTTEISTAMINEN

SATAKUNTA

–RETKIPYÖRÄILYREITTIEN

Touru, Henriikka
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Matkailun koulutusohjelma
Joulukuu 2016
Ohjaaja: Berg, Maaria
Sivumäärä: 48
Liitteitä: 6

Asiasanat: luontomatkailu, pyörämatkailu, pyöräilyreitti, pyöräily, tuotteistaminen

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön aiheena oli kolmen Satakunnassa sijaitsevan pyöräilyreitit tuotteistaminen. Opinnäytetyön toimeksiantajana oli Outdoors Satakunta – hanke, jonka tavoitteena on kehittää Satakuntaa luontomatkailukohteena. Opinnäytetyössä tuotteistetut reitit ovat Merikarvia Highlights – Pyöräillen veden ja kulttuurin äärelle, Pyöräillen Kokemäen-jokisuistosta Selkämerelle sekä Pyöräile esihistoriaan ja kansallismaisemaan Pyhäjärvisuudella.

Pyöräilyreittien tuotteistaminen toteutettiin omiin havaintoihin ja Outdoors Finland – kehittämisohjelmaan perustuen hyödyntämällä kehittämisohjelman työkaluja. Työn teoreettinen viitekehys koostuu luonto- ja pyörämatkailusta, pyörämatkailijoista sekä tuotteistamisesta.

Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa valituista pyöräilyreiteistä monipuolista tietoa omatoimimatkailijoille ja edistää Satakunnan luontomatkailun tunnettuutta. Opinnäytetyön tuotoksina syntyivät reittiesitteet jokaisesta pyöräilyreitistä, joita työn toimeksiantaja voi hyödyntää Satakunnan markkinoimiseen luontomatkailukohteena.

PRODUCTIZATION OF OUTDOORS SATAKUNTA CYCLING ROUTES

Touru, Henriikka

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Tourism

December 2016

Supervisor: Berg, Maaria

Number of pages: 48

Appendices: 6

Keywords: nature tourism, cycle tourism, cycling route, cycling, productization

The purpose of this practice-based thesis was to productize three cycling routes in Satakunta. The commissioner of this thesis was Outdoors Satakunta project, which aims to develop nature tourism in Satakunta. The cycling routes productized in this thesis were Merikarvia Highlights – Cycling by water and culture, Cycling from the Kokemäenjoki river delta to the Bothnian Sea and Cycle to prehistory and national landscape in Pyhäjärvi lake district.

The productization of the cycling routes was carried out using the route development methods of Outdoors Finland program. The theoretical framework of this thesis consisted of nature and cycle tourism, cycle tourists and productization.

The objective of the thesis was to produce information about the chosen cycling routes and to develop nature tourism of the region. The products of this thesis are the product leaflets of all the three cycling routes that the commissioner of this thesis can use to promote Satakunta as a nature tourism destination.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	TUTKIMUKSEN TEHTÄVÄ, TAVOITE JA RAJAUS	6
3	TUTKIMUKSEN TAUSTAA	7
3.1	Visit Finland ja Outdoors Finland – kehittämisohjelma.....	7
3.2	Satakunnan vetovoiman kehittäminen valtakunnallisena ja kansainvälisenä luontomatkailukohteena – hanke (Outdoors Satakunta).....	9
3.3	Reittien ja kohteiden esittely.....	11
4	LUONTOMATKAILU	12
4.1	Luontomatkailun piirteet.....	12
4.2	Kestävä matkailu.....	14
4.3	Pyörämatkailu	15
4.3.1	Pyörämatkailijat.....	17
4.3.2	Modernit humanistit	19
4.4	Satakunta luontomatkailukohteena	21
5	PYÖRÄILYREITTIEN TUOTTEISTAMINEN	23
5.1	Matkailutuotteen tuotekehitysprosessi.....	24
5.2	Kokonaismatkailutuote	27
5.3	Outdoors Finland – työkalut	29
5.3.1	Luontomatkailun kokonaisvaltainen suunnittelu.....	29
5.3.2	Pyöräilyn tuote- ja reittisuositukset	31
6	TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ	33
7	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	35
7.1	Tutkimuksen kulku ja toteutus.....	35
7.2	Reittiesitteet	37
8	TUTKIMUKSEN TULOKSET	38
8.1	Merikarvia Highlights – Pyöräillen veden ja kulttuurin äärelle.....	38
8.2	Pyöräillen Kokemäenjokisuistosta Selkämerelle.....	40
8.3	Pyöräile esihistoriaan ja kansallismaisemaan Pyhäjärvisseudulla	41
9	LUOTETTAVUUSTARKASTELU	42
10	POHDINTA.....	43
	LÄHTEET.....	45
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena on pyöräilyreittien tuotteistaminen Satakunnan luontomatkailun kehittämiseksi. Opinnäytetyöni liittyy syyskuussa 2015 alkaneeseen Satakunnan vetovoiman kehittämisen valtakunnallisena ja kansainvälisenä luontomatkailukohteena eli Outdoors Satakunta – hankkeeseen, joka on samalla työni toimeksiantaja. Valitsin aiheen, koska se vaikutti mielenkiintoiselta. Lisäksi tuotteistamisen opintojaksot ovat erityisesti kiinnostaneet minua, joten tuotteistamiseen liittyvän opinnäytetyön myötä minulle tarjoutui tilaisuus päästä tekemään jotakin konkreettista, josta olisi hyötyä Satakunnan luontomatkailulle.

Luonto nähdään yhtenä Satakunnan suurimpana valttina ja maakunnan matkailun tavoite- ja toimenpidesuunnitelmassa luonto ja elämykset onkin nostettu yhdeksi maakunnassa kehitettäväksi teemaksi. Satakunnassa sijaitsee monia valtakunnallisia ja jopa kansainvälisellä tasolla arvostettuja luontokohteita, joiden liiketoimintapotentiaalia ei ole vielä osattu hyödyntää tarpeeksi. Käynnissä olevan Outdoors Satakunta – hankkeen myötä maakunnassa on alkanut luontoreittien tuotteistamistyö, joten aiheeni on hyvin ajankohtainen. (Outdoors Satakunta hanke-esitys 2015; Satakuntaliitto 2012, 12.)

Toiminnallisessa opinnäytetyössäni tuotteistan kolme Satakunnassa sijaitsevaa retki-pyöräilyreittiä omatoimimatkailijoille. Työn teoriaosuus koostuu luonto- ja pyörämatkailusta, pyörämatkailijoista sekä tuotteistamisesta. Työn tuotoksina syntyvät reittiesitteet jokaisesta retki-pyöräilyreitistä, joita työni toimeksiantaja voi hyödyntää Satakunnan markkinoimiseen luontomatkailukohteena.

2 TUTKIMUKSEN TEHTÄVÄ, TAVOITE JA RAJAUS

Opinnäytetyöni tutkimustehtävänä on tuotteistaa kolme Satakunnassa sijaitsevaa pyöräilyreittiä omiin havaintoihini ja Outdoors Finland – kehittämisohjelmaan perustuen hyödyntämällä kehittämisohjelman työkaluja ja laatia pyöräilyreiteistä reittiesitteet. Hyödynnettävät työkalut ovat omatoimisen pyöräilyn tuote- ja reittisuositukset sekä kokonaisvaltaisen suunnittelun malli, jotka esitellään luvuissa 6.3.1 ja 6.3.2. Tässä opinnäytetyössä tuotteistettavat pyöräilyreitit ovat Merikarvia Highlights – Pyöräillen veden ja kulttuurin äärelle (10 km), Pyöräillen Kokemäenjokisuistosta Selkämerelle (31 km) sekä Pyöräile esihistoriaan ja kansallismaisemaan Pyhäjärvi-seudulla (40 km). Valitsin tuotteistettavat reitit yhdessä opinnäytetyöni ohjaajan sekä toimeksiantajan kanssa.

Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa valituista pyöräilyreiteistä monipuolista tietoa omatoimimatkailijoiden avuksi ja edistää Satakunnan luontomatkailumahdollisuuksien tunnettuutta. Reiteistä tuotettu materiaali koostetaan reittiesitteiksi ja toimitetaan Outdoors Satakunta – hankkeelle, joka julkaisee ne internetsivustollaan, jotta reitit saadaan saatettua sekä kotimaisten että kansainvälisten omatoimimatkailijoiden tietoisuuteen. Huolella tuotteistetut reitit vaikuttavat koko alueen vetovoimaisuuteen ja houkuttelevat matkailijoita alueelle. Vetovoimainen ympäristö sekä teemakohtaiset reitit luovat hyvät puitteet matkailijoiden viipymän pidentymiselle. Matkailijoiden viipymän pidentymisestä seuraa todennäköisesti palvelujen lisääntynyt käyttö, josta eri alojen palveluntarjoajat saavat taloudellista hyötyä.

Pyöräilyreittien tuotteistamisen avulla matkailutuloa voidaan lisätä alueella kesäsongin ulkopuolellakin, sillä pyörämatkailua voidaan harrastaa jo aikaisin keväällä sekä pitkälle syksyyn. Reittien tuotteistaminen toivottavasti lisää myös yhteistyötä paikallisten matkailutoimijoiden välillä. Yksittäisellä matkailutoimijalla ei välttämättä ole tarjota omatoimimatkailijoille kaikkia tarvittavia palveluja, joten yhteistyön merkitys on suuressa roolissa, jotta omatoimimatkailijoille voidaan tarjota monipuolisesti palveluja alueella. Palvelujen tuottaminen paikallisilla voimin on tärkeää, jotta matkailijoilta saadut tulot myös jäisivät alueelle.

Tutkimuksen teoreettinen viitekehys muodostuu luonto- ja pyörämatkailusta, pyörämatkailijoista, tuotteistamisesta sekä Outdoors Finlandin omatoimisen pyöräilyn tuote- ja reittisuosituksista sekä luontomatkaillen kokonaisvaltaisen suunnittelun mallista. Käsittelen työssä pyörämatkailua ja erityisesti retkipyöräilyä sekä retkipyöräilyreittejä, eli esimerkiksi maasto- ja maantiepyöräilyä sekä muut pyöräilyn eri muodot jäävät tämän työn ulkopuolelle. Työssä käsiteltävien reittien suhteen rajausta ulottuu omatoimimatkaillijoille suunniteltuihin reitteihin eli en käsittele työssä opastettuja pyöräreittejä. Tutkimuksen rajauksen tarkoituksena on, että työssä keskitytään huolellisesti käsittelemään työn aihetta eli pyöräilyreittien tuotteistamista. Pyrin rajaamaan aiheen mahdollisimman tarkasti, jotta työssä vältetään aiheesta eksymiseltä ja työn laajenemiselta liian mittavaksi.

3 TUTKIMUKSEN TAUSTAA

3.1 Visit Finland ja Outdoors Finland – kehittämisohjelma

Visit Finland (ent. Matkailun edistämiskeskus) toimii Suomessa valtakunnallisena matkailualan asiantuntijana. Sen tavoitteena on edistää ulkomailta Suomeen suuntautuvaa matkailua kehittämällä Suomen matkailullista imagoa ulkomailla, hankkimalla markkinatietoa sekä edistämällä matkailualan tuotekehitystä ja tuotteistamista. Visit Finlandilla on neljä tuotekehitysteemaa, jotka ovat hyvinvointi, kulttuuri, kesä ja talvi. Kulttuuri- ja kesäaktiviteettitarjontaa Visit Finland koordinoi Culture Finland ja Outdoors Finland – kehittämisohjelmilla. Näiden lisäksi käynnissä on kolme muuta strategista ohjelmaa, jotka ovat Stopover Finland, Merellinen saaristo kansainvälisesti tunnetuksi ja Finrelax®. Näiden ohjelmien tehtävänä on tukea Työ- ja elinkeinoministeriön Matkailun tiekartan eli valtakunnallisen matkailustrategian tavoitetta, että Suomi on Pohjois-Euroopan ykkösmatkailukohde vuonna 2025. (Matkailun tiekartta 2015, 18; Visit Finlandin www-sivut 2016.)

Matkailun tiekartassa on määritelty mm. puhtaan luonnon ja luonnossa toteutettavien aktiviteettien kuuluvan Suomen matkailun vahvuuksiin. Matkailun tiekartan tavoitteen saavuttamisessa ovat suuressa roolissa tuotekehityksen neljä strategista teemaa

ja niiden mukaisten vetovoimaisten ja elämyksellisten tuotteiden kehittäminen. Kehittämistyön apuvälineenä toimii Kesän luontoaktiviteettien kehittämisstrategia, jossa luontoaktiviteettimatkailun visioksi on määritelty Suomen olevan Euroopan paras outdoors-kesälomamaa vuonna 2018. Vision toteutuminen edellyttää mm. luontokohteiden- ja reitistöjen tuotteistamista omatoimituotteiksi kriteerien mukaisesti ajatellen kansainvälisiä markkinoita, koulutusten järjestämistä, monikanavaista viestintää, luontoaktiviteettituotteiden teemoittamista sekä aktiivista otetta luontomatkailutoimijoilta kehittämistyöhön. (Matkailun edistämiskeskus 2014, 18; Matkailun tiekartta 2015, 15, 24–25.)

Outdoors Finland on valtakunnallinen kesäaktiviteettien kehittämisohjelma, jota on pidetty yllä vuodesta 2009 lähtien maaseuturahaston hanketuella. Kehittämisohjelman aktiviteettiteemat ovat vaellus (sis. sauvakävely), pyöräily, melonta, kalastus, wildlife ja hevosmatkailu. Luonnon sekä luonnossa tapahtuvien aktiviteettien tuotteistaminen on kehittämisohjelman tarkoitus, sillä luonto kuuluu Suomen matkailun merkittävimpiin vetovoimatekijöihin. Lisäksi ohjelman tarkoituksena on Suomen luontomatkailun mahdollisuuksien markkinoiminen kansainvälisille matkailijoille. Luontokohteiden ja reitistöjen sekä niihin liittyvän monikanavaisen viestinnän kehittäminen on yksi ohjelman tavoitteista. (Visit Finlandin [www-sivut](http://www.visitfinland.fi) 2016.)

Outdoors Finland – kehittämisohjelma pitää yllä valtakunnallista verkostoa, joka toimii aktiviteettien parissa. Ohjelman tavoitteena on tehdä verkoston toiminnasta pysyvää Visit Finlandin, eri alueiden sekä yritysten välillä. Ohjelman tavoitteisiin kuuluu pk – yritysten kansainvälistymisen edistäminen. Outdoors Finland tekee yhteistyötä alueellisten matkailutoimijoiden ja hankkeiden kanssa, jotka toteuttavat Outdoors Finland kehittämisohjelmaa eri puolilla Suomea. Ohjelma tarjoaa ympäri Suomea erilaisia koulutuksia sekä valmennuksia, joiden tarkoituksena on luontokohteiden ja reitistöjen laadun sekä viestinnän parantaminen. Ohjelman valmennuksista vastaa Lahden ammattikorkeakoulu. Kaikille Outdoors Finland – tuoteteemoille on laadittu tuotesuosituksia, jotka auttavat muiden Outdoors Finland työkalujen ohella reittien ja luontokohteiden tuotteistamista. (Visit Finlandin [www-sivut](http://www.visitfinland.fi) 2016.)

Outdoors Finland Etelä – hanke toimi Outdoors Finland kehittämisohjelman alla 2011–2014. Hankkeen tarkoituksena oli kehittää aktiviteettireitistöjä sekä niihin liit-

tyvää osaamista ja yhteistyötä. Hankkeessa kehitettiin pyöräily-, vaellus- sekä melontareittejä. Lisäksi kehitettiin reittien laatua ja saavutettavuutta niin koti- kuin ulkomaisillekin omatoimimatkailijoille ja elinkeinoelämälle. Hankkeen toimialueeseen kuuluivat Etelä-Karjala, Päijät-Häme, Kanta-Häme, Kymenlaakso sekä Uusimaa. Outdoors Finland Etelä – hankkeen tuloksena syntyivät reittien sekä luontokohteiden kehittämiseen tarkoitettu kokonaisvaltaisen suunnittelun malli, pyörä- ja retkeilymatkailun suunnitteluoppaat sekä retkeilyportaali www.outdoorsfinland.fi. (Lahden ammattikorkeakoulun www-sivut 2016; Outdoors Finlandin www-sivut 2016.) Uusinta Outdoors Finland – hanketta toteutetaan 2015–2018 ja sen tavoitteena on edistää pk – yritysten menestystä kansainvälisillä markkinoilla sekä kehittää luontokohteiden ja reitistöjen elämyksellisyyttä (Visit Finlandin www-sivut 2016).

3.2 Satakunnan vetovoiman kehittäminen valtakunnallisena ja kansainvälisenä luontomatkailukohteena – hanke (Outdoors Satakunta)

Outdoors Satakunta – hanketta toteutetaan ajalla 1.9.2015–28.2.2017 ja se liittyy Satakunnan Visit Finlandin valtakunnalliseen Outdoors Finland – kehittämisohjelmaan (Outdoors Satakunta hanke-esitys 2015). Satakunnassa kesäaktiviteettien kehittämis-työ aloitettiin Satakunnan ammattikorkeakoulussa kuitenkin jo lukuvuonna 2014 – 2015. Outdoors Finland – kehittämisohjelmaa sovellettiin tuolloin matkailun koulutusohjelmassa tuotteistamisen opintojaksolla, kun Satakunnan ammattikorkeakoulun matkailun opiskelijat tuotteistivat ja kehittivät Satakunnassa sijaitsevia pyöräily-, melonta-, wildlife-, kalastus- sekä vaellusreittejä Outdoors Finland – kehittämisohjelmaan perustuen. (Berg 2015, 38.)

Satakunnassa luontomatkailulla on tärkeä merkitys, sillä alueella sijaitsee monia sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti merkittäviä luontokohteita, joita ei vielä kuitenkaan ole hyödynnetty. Satakunnan luontomatkailussa nähdään siis olevan paljon potentiaalia, jota tulisi nyt hankkeen myötä hyödyntää. Satakunnassa luontomatkailun kehittämisellä tavoitellaan sekä kotimaisia että kansainvälisiä matkailijoita. (Renfors 2015, 16–17.) Eryityisesti kansainvälisten matkailijoiden vaikutus on hyvin merkittävä, kun on kyse matkailutulon kasvattamisesta. He viipyvät alueella pidempään

ja käyttävät luultavasti enemmän palveluja kuin lähialueilta tulevat kävijät. (Berg 2015, 33.)

Hankkeen tavoitteena on lisätä Satakunnan vetovoimaa valtakunnallisena ja kansainvälisenä luontomatkailukohteena sekä edistää luonnon hyödyntämätöntä liiketoimintapotentiaalia. Hankkeen tarkoituksena on koota Satakunnan luontomatkailun kehittämistahot yhtenäiseksi kokonaisuudeksi ja luoda luontomatkailun kehittämistyölle yhtenäinen suunta. Hankkeessa toteutetaan valtakunnallisen Outdoors Finland – kehittämishojelman toimenpiteitä, joiden avulla Satakunnan luontokohteille saadaan tunnettuutta alueellisella, valtakunnallisella sekä kansainvälisellä tasolla. (Outdoors Satakunta hanke-esitys 2015.)

Hankkeen toimenpiteisiin sisältyy luontoaktiviteettien tuotteistaminen eri kohderyhmille sekä niiden saattaminen matkailijoiden tietoisuuteen monikanavaisen viestinnän keinoin. Luontoreittien laatua kehitetään sekä luodaan toimintamalleja reittien ylläpidon ja huollon takaamiseksi. Kehittämistyötä tehdään myös liiketoiminnan näkökulmasta eli luontoaktiviteettien tuotteistamisen ohella hankkeen toimenpiteisiin kuuluu myös kaupallinen tuotteistaminen. Lisäksi luontomatkailukohteet ja -tuotteet tulee koota yhteen, isommiksi kokonaisuuksiksi ja panostaa niiden näkyvyyteen sekä elämyksellisyyteen. Tällöin Satakuntaa voidaan markkinoida yhtenä kokonaisuutena, joka on tärkeää erityisesti silloin, kun kyseessä on kansainväliset markkinat. (Renfors 2015, 57.) Ulkomailta matkustetaan Satakuntaan varmasti paljon todennäköisemmin yhtenäisen luontomatkailukokonaisuuden kuin yksittäisen reitin tai kohteen vuoksi.

Luontomatkailun kehittämisessä maakunnassa tulee avainasemassa olemaan Outdoors Satakunta – hankkeessa laadittu Satakunnan luontomatkailuohjelma. Ohjelman on laatinut Satakunnan ammattikorkeakoulu yhdessä Satakunnassa toimivien luontomatkailun kehittäjätahojen, yrittäjien, kuntien ja yhdistysten kanssa (Satakunnan ammattikorkeakoulun www-sivut). Ohjelmassa on määritelty maakunnan luontomatkailun kehittämisteemat, tavoitteet ja toimenpiteet, joiden avulla saadaan edistettyä maakunnan luontomatkailuun liittyvää liiketoimintaa. Ohjelmassa korostuu luonnon matkailullinen hyödyntäminen kestäväällä tavalla tuottavan liiketoiminnan näkökulmasta. (Satakunnan luontomatkailuohjelma 2016, 6.)

3.3 Reittien ja kohteiden esittely

Merikarvia Highlights – Pyöräillen veden ja kulttuurin äärelle – reitti sijaitsee nimensä mukaisesti Merikarvialla. Merikarvia on reilun 3200 asukkaan rannikkokunta Pohjois-Satakunnassa, jonka vetovoimaisia kohteita ovat esimerkiksi kalaisa joki, meri sekä Ouran saaristo. Kunnassa on monipuoliset matkailupalvelut ja tarjolla on eritasoisia majoitusvaihtoehtoja joen ja meren läheisyydessä. Kesäaikaan Merikarvia on hyvin suosittu mökkiläisten ja matkailijoiden keskuudessa. (Merikarvian kunnan www-sivut 2016.) Merikarvia Highlights – Pyöräillen veden ja kulttuurin äärelle – reitti on 10 kilometriä pitkä ympyräreitti ja vaativuudeltaan helppo. Se on suunnattu lapsiperheille, aloittelijoille ja vähän pyöräilleille. Reitin varrella on useita tauko- paikkoja ja sen varrella on mahdollisuus monenlaisten aktiviteettien harrastamiseen.

Pyöräillen Kokemäenjokisuistosta Selkämerelle – reitti sijaitsee Porissa, joka on reilun 85 000 asukkaan kaupunki Keski-Satakunnassa. Porissa on monipuolinen kulttuuritarjonta ja se kuuluu Suomen johtavien tapahtumakaupunkien joukkoon. Porin vetovoimatekijöitä ovat mm. joki, meri ja puhdas luonto. Yyteri on monipuolinen ja kansainvälisestikin arvostettu luontomatkailukohde ja Reposaaari taas tunnelmallinen saari Pohjanlahden rannalla. (Porin kaupungin www-sivut 2016; Visit Yyterin www-sivut 2016.) Pyöräillen Kokemäenjokisuistosta Selkämerelle – reitti on 31 kilometriä pitkä janareitti, joka kulkee Porin keskustasta Yyterin kautta Reposaaariin. Reitti on vaativuudeltaan keskivaativa ja sen kohderyhmänä ovat kokeneet pyöräilijät, sillä reitin varrella on haastavia tieosuksia.

Pyöräile esihistoriaan ja kansallismaisemaan Pyhäjärvisseudulla – reitti sijaitsee Euran ja Säkylän kuntien alueella. Eura on reilun 12 300 asukkaan kunta ja Säkylässä asukkaita on noin 7200 (Euran kunnan www-sivut 2016; Säkylän kunnan www-sivut 2016). Pyhäjärviseu tu siis kattaa Euran ja Säkylän kunnat. Alue on tunnettu esihistoriastaan ja lisäksi alueella on runsas kulttuuritarjonta. Alueen vetovoimatekijöitä ovat Pyhäjärvi sekä Köyliönjärvi ja sen historiallisesti arvokas kansallismaisema. Pyöräile esihistoriaan ja kansallismaisemaan Pyhäjärvisseudulla – reitti on 40 kilometriä pitkä ympyräreitti, joka on vaativuudeltaan helppo ja sen kohderyhmä on pyöräilyn harrastajat.

4 LUONTOMATKAILU

4.1 Luontomatkailun piirteet

Luontomatkailua käsiteltäessä on hyvä muistaa, että se on käsitteenä hyvin moninainen ja se voidaan määritellä useasta eri näkökulmasta. Yleisluontoisesti voidaan sanoa, että kaikki luontoon perustuva matkailu on luontomatkailua. (Hemmi 2005a, 334.) Tarkemmin määriteltynä luontomatkailu on luontoon matkustamista omatoimisesti tai opastettuna ja tarkoituksena on liikkuminen luonnossa lihas- tai luonnonvoimiin perustuen. Luontomatkailun eri muotoja ovat esimerkiksi luontoon kohdistuva matkailu ja luontovastuullinen matkailu. Luontoon kohdistuvassa matkailussa luonto toimii tuotteen toimintaympäristönä ja tärkeintä on suuntautuneisuus luontoon, eikä niinkään liikunnallisuus. Luontovastuullinen matkailu taas tarkoittaa ympäristövastuullisesti järjestettyä luontomatkailua ja se on ympäristön kannalta ajateltuna haitattomin luontomatkailun muoto. (Verhelä & Lackman 2003, 98.)

Luontomatkailun käsitteeseen voidaan lisäksi sisällyttää luonnosta kiinnostunut matkailija, luontomatkailija, luontomatkailuyrittäjä, luontomatkailutuotteet, luontomatkailun julkiset toimijat ja tietysti luonto, joka toimii luontomatkailussa tuotekehityksen resurssina ja raaka-aineena. Luontomatkailu pyrkii erottautumaan muusta matkailusta vähäisemmillä ympäristövaikutuksilla ja sillä, että se vaatii vähemmän ympäristöä kuormittavaa infrastruktuuria. Parhaimmillaan luontomatkailu on matkailutoimintaa, joka mahdollistaa vierailun paikoissa, joiden luontokohteet houkuttelevat niiden itseisarvon vuoksi. (Hemmi 2005a, 333, 336.)

Visit Finland määrittelee luontomatkailun aktiviteettien näkökulmasta. Luonto tarjoaa monipuoliset puitteet aktiviteettien harrastamiselle toimien samalla tuotteen vetovoimatekijänä. Luontomatkailijan tarkoituksena on tällöin luontoon tutustuminen ja luonnon kokeminen aktiviteetin kautta. Luontomaiseman vaihtelu tuo lisäarvoa aktiviteetille ja toisaalta luonto antaa uusia kokemuksia tiettyyn aktiviteettiin tottuneille. (Matkailun edistämiskeskus 2014, 5.)

Luontomatkailu voidaan siis määritellä monesta eri näkökulmasta ja joidenkin määritelmien välillä saattaa olla vain pieni merkitysero. Oli kyse sitten melkeinpä mistä tahansa luontomatkailun muodosta, liitetään siihen hyvin usein elämykset sekä elämyksellisyys. Tästä syystä on tarpeellista määritellä myös se, mikä on elämys. Elämyksellä tarkoitetaan moniaistista, myönteistä, muistijäljen jättävää, ainutlaatuista, kokonaisvaltaista ja yksilöllistä kokemusta (Lapin elämysteollisuuden strategia 2002). Luontomatkailussa matkailijan elämyksen syntyminen perustuu luonnon vaikutuksiin, luonnossa liikkumiseen sekä luonnon, kasvillisuuden ja eläinten tarkkailuun (Verhelä & Lackman 2003, 98).

Luontomatkailu ei ole enää uusi ilmiö, sillä luonto on jo pitkään toiminut matkailun elementtinä, kuten toimintaympäristönä ja matkustusmotiivina. Luontomatkailu on kuitenkin kehittynyt huimaa vauhtia lisääntyneen matkustamisen johdosta ja luonnon merkitys matkailussa kasvaa yhä edelleen. (Verhelä & Lackman 2003, 97.) Luontomatkailu nähdäänkin yhtenä nopeimmin kasvavana matkailun osa-alueena. Luontomatkailupalvelujen kysyntä sekä merkitys kasvavat koko ajan, sillä enää ei asuta luontoalueiden välittömässä läheisyydessä, minkä vuoksi vapaa-ajalla hakeudutaan yhä enemmän luontoon. Luonto nähdään stressivapaana vyöhykkeenä, joka kiireisen työelämän keskellä tarjoaa henkistä hyvinvointia. (Renfors 2015, 8.)

Muuhun matkailuun verrattuna luontomatkailulla on vahvempi yhteys ja vaikutus paikalliseen talouteen. Luontomatkailulla on esimerkiksi työllistävämpi vaikutus kuin keskimäärin matkailussa. Luontomatkailupalvelujen tuottaminen edellyttää alueen ja sen luonnon erityispiirteiden hyvää tuntemusta, jonka vuoksi palvelut tuotetaan paikallisin voimin ja matkailijoiden käyttämä raha jää kohdealueelle. Alueelle kertyy matkailutuloa tasaisesti ympäri vuoden, sillä luontomatkailupalveluja käytetään myös perinteisen matkailusesonkien ulkopuolella. Luontomatkailu onkin merkittävä aluekehityksen työväline, jonka avulla pystytään säilyttämään syrjäisempiäkin alueita elinvoimaisina. (Renfors 2015, 8.)

4.2 Kestävä matkailu

Kestävä kehitys tarkoittaa ohjattua ja jatkuvaa yhteiskunnallista muutosta, jota toteutetaan maailmanlaajuisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Kestävän kehityksen tavoitteena on varmistaa hyvät elämisen mahdollisuudet sekä nykyisille että tuleville sukupolville. Tämä tarkoittaa, että päätöksenteossa ja toiminnassa ympäristö, ihminen ja talous otetaan huomioon tasavertaisesti. (Ympäristöministeriön www-sivut 2016.)

Kestävällä matkailukehityksellä tarkoitetaan sellaista matkailukehityksen tai – toiminnan muotoa, joka kunnioittaa ympäristöä varmistamalla luonnon- ja kulttuuriresurssien pitkäkestoisen suojelun ja on samalla taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti oikeudenmukaista ja hyväksyttävää. Kestävällä matkailulla ei siis tarkoiteta yhtä tiettyä matkailun muotoa, sillä esimerkiksi massaturismi ja luontomatkailu voivat molemmat toiminnallaan edustaa kestävä matkailua. Kestävyys on periaate, joka ohjaa matkailussa toimintojen järjestämistä ja kehittämistä. (Hemmi 2005a, 333–334; Vuoristo 2002, 220).

Yksi kestävä kehityksen olennaisista mittareista on kantokyky, joka mittaa esimerkiksi ympäristön kykyä kestää kulutusta. Kestävän matkailun tutkimuksessa keskitytään usein kohteen ja sen eri ominaisuuksien kantokykyyn, jota tarkastellaan ekologisen, taloudellisen ja sosiokulttuurisen kestävyuden näkökulmasta. Ekologisella kestävyydellä tarkoitetaan kohdealueen luonnonresurssien käyttöä matkailutarkoituksiin niin, että siitä ei koidu vahinkoa ympäristölle. Taloudellinen kestävyys on paikallisen talouden huomioon ottamista kehitettäessä matkailua kohdealueella. Sosiokulttuurinen kestävyys taas tarkoittaa paikallisen väestön, sen olosuhteiden ja elinmahdollisuuksien kunnioittamista kehitettäessä matkailua. (Verhelä 2014, 145.)

Kestävän luontomatkailun tarkoituksena on antaa matkailijalle mahdollisuus kohdata ja kokea luonto intensiivisesti luonnon ehdoin. Jotta tämä toteutuisi, tulee sekä matkailijan että luontomatkailuyrittäjän noudattaa eräitä ohjeistuksia. Matkailijan on ensinnäkin kunnioitettava kohdealuetta sekä sen luontoa ja vältettävä tekoja, jotka voisivat muuttaa luontoa toisenlaiseksi kuin se oli ennen matkailijan vierailua. Luontomatkailuyrittäjällä taas tulee olla perustavanlaatuista tietoa liittyen matkailualueen luontoon sekä ekologisuuteen, jota on kartutettava koko ajan. Luontomatkailutuottei-

den tulee olla aitoja ja elämyksellisiä ja niiden tuottamisesta vastaavilla tahoilla tulee olla yhdenmukaiset, luontoa kunnioittavat toimintatavat. Tapahtumia ei esimerkiksi tule järjestää luonnossa, eikä siellä myöskään toteuteta sinne kuulumattomia palveluita. Oikeastaan voidaan ajatella, että luontomatkailuyritysten asiakkaana onkin oikeastaan luonto, jota tulee palvella kunnioittavasti. (Hemmi 2005a, 336–337.)

4.3 Pyörämatkailu

Pyöräily on ekologisesti kestävä ja ympäristöystävällinen liikuntamuoto. Se on terveellinen harrastus, jolla on sydäntä ja verenkiertoelimistöä vahvistava vaikutus. Pyöräily on monipuolista ja tehokasta liikuntaa ja se sopii useimpien keholle ikään katsomatta, sillä rasituksen säätelyminen on helppoa. Pyöräily on lisäksi edullinen ja yksilöllinen liikkumistapa mahdollistaen oman reittivalinnan sekä ajankäytön. Pyöräilyharrastus on kasvanut jatkuvasti ja se kuuluu suosituimpiin kunto- ja harrasteliikunnan lajeihin maailmassa. Pyörää käytetään yhä enemmän myös matkailijoiden ja retkeilijöiden keskuudessa kulkuvälineenä. (Hemmi 2005b, 325.)

Käsittelen tässä työssä pyöräilyn eri muodoista vain retkipyöräilyä, joka siis tarkoittaa vakiopyörällä, maantiepyörällä, hybridillä tai maastopyörällä sekä tarpeen mukaan laukkujen kanssa retkeilyä yhtenä tai useampana päivänä tavallisesti helppoja tiereittejä pitkin. Matka toteutetaan joko omatoimisesti käyttäen apuna asiantuntijan tekemää karttaa ja / tai reittiselostetta tai opastettuna. Retkipyöräilyn tavoitteena on erilaisten maisemien sekä kohteiden näkeminen ja kevyt kuntoilu. Yhden päivän retkeilyä kutsutaan pyöräretkeksi ja useamman päivän kestävästä retkeilyä pyöräilymatkaksi. (Pyörämatkailun kehittämisstrategia 2008, 3.)

Pyörämatkailulla tarkoitetaan polkupyörällä tehtäviä matkoja, joiden pituudet vaihtelevat parista päivästä kuukausiin ja jopa useisiin vuosiin. Pyörämatkailussa on kyse seikkailusta ja uusien elämysten kokemisesta, eikä niinkään hyödyn ja tulosten tavoittelemisesta. Pyörämatkailua voidaan harrastaa monin eri tavoin ja se voi olla esimerkiksi lyhytkestoista, huollettua, kevyellä varustuksella toteutettua tai täysin omavaraista. Lyhytkestoisella pyörämatkailulla tarkoitetaan yhden yön tai viikonloppun kestäviä pyörämatkoja, joissa korostuu enemmänkin esimerkiksi telttailu ja muut

aktiviteetit pyöräilyn sijaan. Lyhyiden pyörämatkojen avulla pääsee mainiosti tutustumaan pyörämatkailuun, sillä ne eivät vaadi pitkää suunnittelua tai valmistautumista. Huolletulla pyörämatkalla pyörämatkailijalla on käytettävissään huoltoauto. Tällöin pyörän päällä ei tarvitse kantaa mitään varusteita, mikä helpottaa matkantekoa huomattavasti. Huoltoautot ovat useimmiten käytössä pyörämatkapaketeissa, joihin sisältyy yleensä huoltoauton lisäksi myös opas, majoitus sekä ruokailut. (Pyörämatkailu.com www-sivut 2013.)

Pyörämatkailua voidaan harrastaa myös kevyellä varustuksella, jolloin pyörämatkailijan mukana kulkevista varusteista jää yleensä pois teltta ja ruoanlaittovälineet. Ruokaa ei tällöin myöskään kuljeteta mukana suuria määriä. Kevyen varustuksen ansiosta matkanteko on nopeaa. Kevyellä varustuksella liikkuvat pyörämatkailijat yöpyvät esimerkiksi hostelleissa, majataloissa tai hotelleissa. Vastakohta kevyellä varustuksella pyöräilyyn on omavarainen pyörämatkailu. Siinä pyörämatkailija pyrkii omavaraisuuteen ja kantaa kaikki tarvittavat varusteet mukanaan, joihin kuuluvat mm. eri olosuhteisiin tarkoitetut vaatteet, leiriytymisvälineet, ruoanlaittovälineet, elektroniikka yhteydenpitoon ja viihdetarkoitukseen sekä välineet pyörän huoltamiseen. Omavaraista pyörämatkailua voidaan toteuttaa pienellä budjetilla ja se onkin hyvin suosittua erityisesti pitkillä matkoilla. (Pyörämatkailu.com www-sivut 2013.)

Pyörämatkailu on kasvussa. Sen taustalla vaikuttavat mm. kestävän matkailun suosio, kasvava hyvinvointitrendi ja matkailijoiden lisääntynyt huoli ilmastonmuutoksesta. Suomessa on olemassa pyöräilyreittejä sekä niiden suunnitteluun tarkoitettuja oppaita, ohjeistuksia ja tuotekriteerejä eli Suomessa on tehty jo paljon kehittämistyötä pyörämatkailun eteen, mutta maailmalla Suomi on yhä tuntematon pyöräilymaa. Asiakslähtöisiä pyöräilytuotteita tarvitaan lisää ja erityisesti Suomen monipuolinen luonto, maisemat sekä alueelliset erityispiirteet ovat tekijöitä, joita Suomessa tulee nyt hyödyntää paremmin pyöräilyn näkökulmasta. Pyöräilyn kehittämistä Suomessa tukevat mm. toimiva infrastruktuuri sekä teknologiset sovellukset, kuten kartat ja paikannus. Pyörämatkailussa mukana olevat yritykset ovat hajallaan toisistaan, mikä vaikeuttaa pyörämatkailun kehittämistyötä huomattavasti. Pyörämatkailun pitkäjänniteisen kehittämisen edellytyksenä onkin laaja yhteistyöverkosto sekä julkisen ja yksityisen sektorin välinen yhteistyö. (Pyörämatkailun kehittämisstrategia 2008, 5-6.)

4.3.1 Pyörämatkailijat

Pyörämatkailijoiden kirjo on hyvin laaja ja heitä pystytään luokittelemaan eri kategoriaihin erilaisten tekijöiden perusteella. Pyörämatkailijoiden suurimpaan segmenttiin kuuluvat matkailijat, jotka tekevät lomallaan eripituisia pyörä-, vaellus- tai melontaretkiä. Lisäksi on pyörämatkailijoita, jotka lomailevat voidakseen harrastaa pelkäänsään pyöräilyä. Potentiaalisia pyörämatkailijoita ovat myös lähialueen asukkaat, jotka tekevät päiväretkiä tai pari yötä kestäviä retkiä. Lähialueen asukkaiden tekemien retkien tarkoitus on virkistäytyminen ja he käyttävät mielellään palveluja. (Räsänen 2014, 7.)

Pyörämatkailijat voidaan jakaa demografisten tekijöiden (ikä, sukupuoli, perhetilanne), harrastuneisuuden, matkan pituuden sekä motivaation ja suosituimman reittityypin mukaan neljään eri kategoriaan: satunnaiset pyöräilijät, lyhyen päivämatkan pyöräilijät, pitkän matkan pyöräilijät ja aktiivipyöräilijät. Satunnaisiin pyöräilijöihin kuuluu perhematkailijoita, nuoria aikuisia sekä senioreita, jotka ovat matkalla ystävien ja perheen kanssa. He pyöräilevät silloin tällöin ja käyttävät matkaan kokonaisuudessaan pari tuntia. Heidän pyöräilyvauhtinsa on hidas, noin 10 km/h ja he pitävät taukoja usein. Heille pyöräily on sosiaalinen aktiviteetti, joka sisältää yhdessä olemista sekä tekemistä ja samalla luonnosta ja ulkoilusta nauttimista. Satunnaiset pyöräilijät suosivat hyväkuntoisia ja helppoja polkuja, puistoja sekä pyörä- ja maisemateitä. He pyöräilevät lomakohteissa ja kotipaikkakunnallaan. (Räsänen 2014, 7–8.)

Lyhyen päivämatkan pyöräilijät ovat varhaisessa keski-iässä ja sitä vanhempia ja he ovat liikkeellä yksin, perheen tai ystävien kanssa. Heidän lapsensa ovat jo koulussa tai aikuisia. He pyöräilevät usein ja reippaasti, noin 12–18 km/h ja heillä päivämatkan pituus vaihtelee 30–40 km välillä. Heille on ominaista pysähtyä usein. Heidän motivaationsa on ulkoilusta ja liikunnasta nauttiminen ja heille pyöräily on sosiaalinen aktiviteetti. He pyöräilevät mielellään hyväkuntoisilla poluilla ja reiteillä sekä osallistuvat yhteisiin pyöräilymatkoihin. He pyöräilevät kotona, sekä asiointi- että vapaa-ajanmatkoja sekä lomakohteissa ja vapaa-ajan asunnolla. (Räsänen 2014, 9.)

Pitkän matkan pyöräilijöihin ovat keski-ikäisiä ja sitä vanhempia, jotka ovat matkalla joko yksin, ystävien tai perheen kanssa. Heidän lapsensa ovat jo aikuisia. He pyöräi-

levät säännöllisesti ja he pyöräilevät päivässä noin 40 km, hyvin harvoin yli 60 km. Heidän pyöräilyvauhtinsa on reipas, noin 14–20 km/h ja pitävät taukoja noin 1,5 tunnin välein. Heille pyöräily on sosiaalinen aktiviteetti ja he nauttivat ulkoilusta ja liikunnasta. Pyöräilyssä he pitävät maaston muuttumisesta, ylä- ja alamäistä ja itse ajamisesta. Hyväkuntoiset polut ja reitit sekä pyöräilyreitit kuuluvat heidän suosituimpiin reitteihinsä. (Räsänen 2014, 10.)

Aktiivipyöräilijöihin kuuluu aikuisia nuorista senioreihin. He pyöräilevät säännöllisesti treenatakseen tai ylläpitääkseen kuntoaan. He pyöräilevät päivässä pitkiä matkoja, esimerkiksi retkipyöräilijän päivämatka voi olla jopa 200 km tai enemmänkin. Aktiivipyöräilijät ajavat kovaa vauhtia, jopa 30 km/h ja ylikin. Pyöräilyssä heitä houkuttelee kunnan ylläpito, kilpailuhenkisyys, haasteiden hakeminen sekä elämysten jano. Retkipyöräilijät pitävät pinnoitetuista ja vähäliikenteisistä reiteistä, jotka soveltuvat esimerkiksi kahden viikon matkalle. He nauttivat haasteellisista nousuista, mäistä sekä laskuista. (Räsänen 2014, 11.)

Tässä työssä tuotteistetuille pyöräilyreiteille sopivimmat kohderyhmät ovat satunnaiset pyöräilijät sekä lyhyen päivämatkan pyöräilijät. Satunnaisille pyöräilijöille soveltuu hyvin Merikarvia Highlights – Pyöräillen veden ja kulttuurin äärelle – reitti (10 km). Se on pituudeltaan optimaalinen heille, sillä he käyttävät reittiin kokonaisuudessaan aikaa noin pari tuntia ja he nauttivat yhdessä olemisesta ja tekemisestä, jota reitin varrelta löytyy erilaisten, vaihtuvien aktiviteettien muodossa. Lyhyen päivämatkan pyöräilijät sopivat kohderyhmäksi kahteen pidempään reittiin, jotka ovat nimeltään Pyöräillen Kokemäenjokisuistosta Selkämerelle (31 km) ja Pyöräile esihistoriaan ja kansallismaisemaan Pyhjäjärvisseudulla (40 km). Reitit sopivat pituudeltaan hyvin lyhyen päivämatkan pyöräilijöille, jotka pyöräilevät päivässä noin 30–40 kilometriä. He pyöräilevät usein, joten he ovat varmasti kokeneita pyöräilijöitä eli myös hieman haastavampi Pyöräillen Kokemäenjokisuistosta Selkämerelle – reitti soveltuu heille.

4.3.2 Modernit humanistit

Modernit humanistit on Visit Finlandin määrittelemä kohderyhmä, jolle se ensisijaisesti suuntaa markkinointitoimenpiteensä. Määritelmä perustuu Visit Finlandin ja TNS Gallupin tekemään tutkimukseen, jossa selvitettiin modernien humanistien asenteita ja arvoja Saksassa, Ranskassa, Iso-Britanniassa, Espanjassa, Italiassa ja Hollannissa. Tavoitteena oli saada tietoa moderneista humanisteista matkailijoina ja selvittää heidän suhtautumistaan Suomeen matkakohteena. (Modernit humanistit – työkirja 2014, 3–4.)

Modernit humanistit haluavat kokea uusia ja eksoottisia elämyksiä ja heitä kiinnostavat vieraat kulttuurit ja niiden ymmärtäminen. Perinteiset turistikohteet eivät houkuttele moderneja humanisteja, vaan he pitävät erikoisista matkakohteista ja niiden tutkimisesta omatoimisesti. Moderneja humanisteja voidaan kuvailla löytöretkeilijöiksi, jotka haluavat tutustua paikallisiin ihmisiin ja heidän arkeensa. Heille on tärkeää saada räätälöidä lomastaan itsensä näköinen ja lisäksi heitä yhdistää spontaanius, joka voi saada heidät muuttamaan suunnitelmiaan vielä kohteessa. Suomessa moderneja humanisteja kiehtoo mm. puhdas ja ainutlaatuinen luonto, ihmisten vieraanvaraisuus ja ystävällisyys sekä rentoutumisen ja aktiiviloman yhdistämisen mahdollisuus. Arveluttavina asioina modernit humanistit pitävät mm. Suomen hintatasoa, ilmastoa ja kaukaista sijaintia. (Modernit humanistit – työkirja 2014, 7, 10.)

Modernien humanistien joukko on hyvin suuri ja heillä on paljon yhteisiä mielenkiinnon kohteita, mutta heidän joukostaan voidaan kuitenkin erottaa toisistaan erilaisia ryhmiä. Tutkimuksen avulla saatiin selville, että heidän joukossaan on kolme ryhmää, jotka kiinnostavat erityisesti suomalaisia matkailuyrittäjiä. Nämä kolme ryhmää ovat kulttuurifanit, aktiiviset perheet ja modernit humanisti – pariskunnat. (Modernit humanistit – työkirja 2014, 3.)

Kulttuurifanit suosivat kulttuurimatkoja sekä kaupunkilomia ja he ovat erityisen kiinnostuneita paikallisesta elämäntavasta, historiasta ja perinteistä. Kulttuurifanit ovat taloudellisesti hyvin merkittävä kohderyhmä, kun otetaan huomioon ryhmäkoko ja keskimääräinen rahankulutus. Kulttuurifaneja kiinnostaa museoiden, teattereiden ja taidegallerioiden lisäksi myös paikallisuus ja ruokakulttuuri. Kulttuurifanien loma

voisi sisältää esimerkiksi kiertokävelyn kohteessa paikallisoppaan kanssa, suomalais-ta perinneruokaa ja sen valmistamista sekä matkailijan kannalta helppoja luontoelämyksiä, kuten keskiyön aurinko tai revontulet. Kulttuurifaneille on tärkeää päästä toteuttamaan itseään. Kulttuurifaneista voidaan erottaa tärkeä alasegmentti, joka on nimeltään Skandinavia-fanit. He ovat nimensä mukaisesti erityisen kiinnostuneita Skandinaviasta, tuntevat sen hyvin ja matkustavat Skandinaviaan säännöllisesti. (Modernit humanistit – työkirja 2014, 3, 14–17.)

Aktiiviset perheet ovat avoimia kaikille uusille elämyksille ja valmiita näkemään vaivaa kokeakseen lomakohteen parhaimmat palat. He hankkivat mielellään tietoa etukäteen, joten he ovat hyvin tietoisia erilaisista mahdollisuuksista kohteessa. Aktiiviset perheet arvostavat monipuolisia aktiviteettimahdollisuuksia kohteessa sekä lasten huomioon ottamista. He haluavat toteuttaa aktiviteetteja omatoimisesti ja oman aikataulunsa mukaan. Suomalainen luonto sekä erilaiset retket, kuten esimerkiksi pyörä – tai vaellusretket ja suomalainen saunaelämys vetävät aktiivisia perheitä puoleensa. Aktiivi-, hyvinvointi- ja hiihtolomat ovat erityisesti aktiivisten perheiden mieleen. Aktiivisten perheiden merkittävä alasegmentti on nuoret luontoseikkailijat. Heitä kiinnostavat etenkin omiin lihasvoimiin perustuvat, fyysisesti vaativat aktiviteetit, kuten laskettelu, melonta, ratsastus ja koskenlasku. Lisäksi nuoria luontoseikkailijoita kiinnostavat monet uutuuslajit, kuten jääpurjehdus. (Modernit humanistit – työkirja 2014, 24–25, 27.)

Modernit humanisti – pariskunnat (MoHu – pariskunnat) ovat uteliaita ja avoimia löytöretkeilijöitä, jotka ovat kiinnostuneita erityisesti maaseutulomista ja kiertomatkoi-koista. He yhdistävät mielellään kaupunki- ja maaseutumatkailun lomallaan. He ovat ympäristötietoisia ja arvostavat vastuullista matkailua. MoHu – pariskunnat eivät ole kiinnostuneita perinteisistä turistikohteista, vaan haluavat kohdevalinnoillaan erottua massasta. Suomessa heitä houkuttelee etenkin luonto ja kulttuuri. He ovat kiinnostuneita aktiivisesta lomasta, johon voisi sisältyä esimerkiksi pyöräilyä, vaellusta erämaassa, tutustumista napapiiriin ja arktiseen alueeseen sekä paikallisiin ihmisiin. Paikallisuus sekä maakunnan erikoisuudet ovat asioita, jotka houkuttelevat MoHu – pariskuntia. (Modernit humanistit – työkirja 2014, 34–35.)

Aktiiviset perheet, nuoret luontoseikkailijat ja MoHu – pariskunnat soveltuvat hyvin kohderyhmäksi Outdoors Finlandin pyöräily – teemaan ja tässä työssä tuotteistettuihin pyöräilyreitteihin. Näitä ryhmiä yhdistää kiinnostus pyöräilyyn sekä muihin aktiviteetteihin ja he ovat kiinnostuneita erityisesti aktiivi- ja maaseutulomista. Nuoria luontoseikkailijoita kiinnostavat hieman vaativammatkin aktiviteetit, kun taas aktiiviset perheet toteuttavat aktiviteetteja lasten ehdoilla. Kun mietitään tässä työssä tuotteistettuja reittejä, niin Porista Reposaareen kulkeva Pyöräillen Kokemäenjokisuistosta Selkämerelle – reitti (31 km) soveltuu parhaiten nuorille luontoseikkailijoille. Reitti antaa sopivasti haastetta kyseiselle kohderyhmälle, sillä se on suunnattu kokeneille pyöräilijöille ja reitin varrella sijaitseva Yyteri tarjoaa mahdollisuuden monenlaisen aktiviteetin toteuttamiseen.

Merikarvia Highlights – pyöräillen veden ja kulttuurin äärelle – reitti (10 km) soveltuu hyvin aktiivisille perheille. Tämä vaativuudeltaan helppo reitti on sopivan pituinen myös lasten kanssa pyöräiltäväksi ja reitin varrella on erilaisia, vaihtuvia aktiviteetteja. Reitin varrella on mahdollista tutustua geokätköilyyn, kalastaa tai vaikka meloa, mikä on juuri sitä, mitä aktiiviset perheet arvostavat: monipuolista aktiviteettitarjontaa. Pyöräile esihistoriaan ja kansallismaisemaan Pyhäjärvisseudulla – reitti (40 km) sopii hyvin MoHu – pariskunnille. He ovat kiinnostuneita maaseutulomista ja aktiviteeteista, kuten pyöräilystä ja lisäksi heitä houkuttelee suomalainen luonto ja kulttuuri. Reitissä yhdistyy siis moni heidän mielenkiinnon kohteensa. Erityisesti kulttuuritarjonta sekä Pyhäjärvisseudun järvimaisemat reitin varrella voisivat houkuttaa MoHu – pariskuntia.

4.4 Satakunta luontomatkailukohteena

Satakunta on 18 kuntaa käsittävä maakunta, joka sijaitsee Lounais-Suomessa. Satakunnan naapurimaakunnat ovat Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa, Pirkanmaa ja Varsinais-Suomi ja lännessä Satakunta rajautuu Selkämereen. (Satakuntaliitto 2014; Satakuntaliiton www-sivut 2016.) Suomen matkailumaantieteellisistä suuralueista Satakunta kuuluu Kulttuurialueeseen, joka kattaa Etelä- ja Lounais-Suomen. Muut suuralueet ovat Järvialue, Vaara-alue, Pohjanmaa ja Lappi. Kulttuurialueella on nimensä mukaisesti eniten kulttuurivetovoimaa sekä -tarjontaa muihin alueisiin verrattuna.

Vahvan kulttuurivetovoiman lisäksi alueella on myös huomattavaa luonnonvetovoimaa. Kulttuurialuetta pidetään Suomen merkittävimpänä matkailualueena matkailijoiden määrän sekä matkailutulojen perusteella. Tähän vaikuttaa varmasti alueen sijainti, joka on ulkomailta Suomeen suuntautuvan matkailun portti, jonka kautta kansainväliset matkailijat saapuvat Suomeen. (Vuoristo 2002, 94–96; Vuoristo & Vesteninen 2002, 125–126.)

Satakunta kuuluu Suomen monipuolisimpien luontomatkailualueiden joukkoon, joka tarjoaa näkemistä ja tekemistä kaiken tyyppisille luontomatkailijoille. Maakunnan luontoon lukeutuu erämaisia ja linturikkaita suoluontokohteita, lehtoalueita, harjuja, saaristoa, rannikkoa, useita järviä, merta, kaunista maaseutua, Puurijärven-Isosuon, Kauhanevan-Pohjankankaan sekä Selkämeren kansallispuistot ja Kokemäenjoen suisto, joka on Pohjoismaiden suurin suistoalue. Satakunnan valtakunnallisesti merkittäviin luonto- ja kulttuuriympäristökohteisiin kuuluvat mm. Yyteri-Reposaari, Köyliönjärven ja Pyhäjärven aluekokonaisuus, Satakunnan rannikkoseutu sekä Vanhan Rauman ja Sammallahdenmäen maailmanperintökohteet. (Konttinen 2014, 73–74, 76–80; Savola, Älli & Hyssänmäki 2007, 15–16.)

Luontomatkailualueilla on mahdollisuus esimerkiksi omatoimiseen retkeilyyn, kuntoiluun, erilaisten urheilulajien harjoittamiseen, luonnon ja eläinten tarkkailuun, kalastukseen, melontaan ja moniin muihin aktiviteetteihin. Maakunnassa on lisäksi tarjolla myös opastettuja retkiä ja aktiviteetteja. Luontomatkailualueilla on runsaasti viitoitettuja reittejä, laavuja, luontotorneja ja taukopaikkoja matkailijoiden käytettävissä. Luontomatkailualueisiin ja -kohteisiin panostetaan paljon ja niitä kehitetään jatkuvasti ottamalla huomioon esimerkiksi luonnontilan parantaminen sekä ohjailemalla matkailukäyttöä erilaisin rakentein. Luontokohteet on tehty helposti saavutettaviksi luontomatkailijan fyysisiin ominaisuuksiin tai ikään katsomatta ja alueella on paljon helppokulkuisia reittejä. Lisäksi monet kohteet ovat saavutettavissa pyörätuolilla. (Konttinen 2014, 74, 76–77.)

Satakunnan matkailun tavoite- ja toimenpidesuunnitelmassa esitellään mm. maakunnan matkailun tavoitteet, kehitysteemat sekä toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Luonto ja elämykset on suunnitelmassa nostettu yhdeksi maakunnassa kehitettäväksi matkailukokonaisuudeksi. Satakunnan matkailun kärkituotteisiin kuuluvat

Yyteri, Jämi, Vanha Rauma ja tapahtumakaupunki Pori. Kehittyviä kärkituotteita taas ovat esimerkiksi Selkämeren kansallispuisto, Pyhäjärvisuoluoto, ruukit (Kauttua, Leineperi ja Noormarkku) ja Kokemäenjoki. Maakunnan luontomatkailupalvelujen keskeisiä kehittämistoimenpiteitä ovat opastusten kehittäminen, yhtenäisen luontoreitityksen rakentaminen, liikunta- ja hyvinvointimatkailun keskittymien kehittäminen ja maakunnan luontomatkailuinfrastruktuurin parantaminen. (Satakuntaliitto 2012, 7, 12, 14.)

5 PYÖRÄILYREITTIIEN TUOTTEISTAMINEN

Tuotteistaminen tarkoittaa, että erilaisten kohteiden tarjoamista mahdollisuuksista kootaan selkeä tuote, joka luo arvoa asiakkaalle ja jolla on hinta. Tuotteistaminen perustuu yleensä kohteen vetovoimatekijöihin, kuten kulttuuriin tai paikkaan, joiden avulla pystytään luomaan edellytykset elämysten syntymiselle. Matkailussa tuotteistamisen kohteena voivat olla erilaiset fyysiset paikat, kuten metsät, järvet tai kylät sekä paikkoihin liittyvät tarinat, sääolot, historia ja monet muut tekijät. Tuotteistamisen lähtökohtana ovat asiakkaat ja heidän tarpeensa. Tuotteistaminen tähtää siis asiakkaan ongelman ratkaisemiseen tai tarpeiden ja halujen tyydyttämiseen. Tuotetta tai palvelua suunniteltaessa tuotteistajan on tunnettava asiakkaansa ja ymmärrettävä hänen tarpeensa, jotta tuotteesta tai palvelusta saadaan kehitettyä vetovoimainen, asiakkaan tarpeita vastaava ja kilpailukykyinen. Tuotteistamisen tuloksena syntyy useimmiten uusia tuotteita, mutta myös jo olemassa olevia tuotteita voidaan kehittää eteenpäin. (Komppula & Boxberg 2002, 93; Tonder 2013, 39.)

Kuten jo aikaisemmin mainitsin, luontomatkailusta puhuttaessa liitetään siihen hyvin usein elämykset ja elämyksellisyys. Elämyksellisyys on tekijä, joka tulee esille myös pyöräilyreittien suunnittelussa sekä tuotteistamisessa ja reitin elämyksellisyyttä voidaan tietoisesti rakentaa, nimittäin draaman kaaren avulla. Tällöin reittisuunnittelun lähtökohtana on reittien tarkasteleminen matkailijan näkökulmasta, eli mietitään, missä kohteissa reitin varrella koetaan syvimmat elämykset. Jokaisella reitillä on oltava oma, ainutlaatuinen tarinansa kerrottavana matkailijalle. Paikkaan liittyvät tari-

nat synnyttävät elämyksiä ja luovat paikkasidonnaisen, aidon tunnelman, jota matkailija tavoittelee ja muistelee jälkeenpäin. Reitin elämyksellisyyden rakentaminen draaman kaaren avulla tapahtuu siis nostamalla reitin tavanomaisten kohteiden rinnalle yksi elämyskohde, jota kohti reitti kuljettaa matkailijaa. Reitin alkupuolella on siis tavanomaisia kohteita, kuten historiallinen kohde tai jokin nähtävyys, jotka toimivat apuna matkailijan tunnelmaan virittäytymisessä. Reitin elämyskohde sijoitetaan reitin loppupuolelle, joka luo matkailijalle moniaistisen, tunnesidonnaisen elämyksen, jota muistellaan reitin loppuun. (Räsänen 2015, 25.)

5.1 Matkailutuotteen tuotekehitysprosessi

Matkailutuotteen tuotekehitysprosessi voidaan jakaa viiteen eri vaiheeseen, jotka ovat palvelukonseptin kehittäminen, palveluprosessin kehittäminen, markkinatestaus, kaupallistaminen ja kaupallistamisen jälkeen tehtävä arviointi. Palvelukonseptin kehittäminen on tuotekehitysprosessin ensimmäinen vaihe. Palvelukonsepti eli tuotteen ydin kertoo, millaista arvoa asiakas odottaa tuotteelta kokevansa ja miten yritys luo edellytykset asiakkaan kokemuksen syntymiselle. Uusi tuote kohdennetaan aina tietyille kohderyhmälle, mikä tarkoittaa, että ennen tuotteen sisällön ideoimista on tunnettava kohderyhmän tarpeet sekä odotukset arvosta. Lisäksi on hyvä pohtia kohderyhmän osallistumiskykyä ja – halua, jotka määräytyvät pitkälti kohderyhmän resurssien perusteella. Näitä resursseja ovat esimerkiksi käytettävissä oleva raha ja aika sekä fyysiset resurssit. Nämä tekijät antavat viitteitä siitä, miten aktiivisesti tai passiivisesti asiakkaat osallistuvat tuotteen tuottamiseen. Passiivista osallistumista kuvaa esimerkiksi luonnon tarkkailu ja aktiivista osallistumista taas esimerkiksi pyöräretki. Yrityksen käytettävissä olevia resursseja tuotteen edellytysten tuottamiseen tulee myös tarkastella, joita ovat esimerkiksi välineet ja laitteet, henkilökunnan osaaminen, paikka ja yhteistyökumppanit sekä heidän resurssinsa. Resurssien tarkastelun jälkeen suunnitellaan erilaisia toimintoja, joiden kautta tuotteen ydinideaan saadaan tuotettua sisältö. (Komppula & Boxberg 2002, 99–102.)

Tuotekehitysprosessin toinen vaihe on palveluprosessin kehittäminen. Palveluprosessilla kuvataan toiminnot, jotka tapahtuvat yrityksen sisällä ja asiakasrajapinnassa palvelua tuotettaessa. Palveluprosessin kuvaaminen tarkoittaa siis varsinaisen tuot-

teen kuvaamista eli tuotteen toteutus käydään vaihe vaiheelta läpi mahdollisimman tarkasti ja selvitetään, ketkä osallistuvat tuotteen tuottamiseen, missä vaiheissa ja kuinka pitkän ajan. Asiakkaalle tuote voidaan kuvata esimerkiksi esitteessä, joka sisältää vain heille näkyvät prosessit ja niihin liittyvät tekijät. Yritykselle tuotteen kuvaus tarkoittaa sellaisten toimintojen kuvausta, joilla luodaan edellytykset sen arvon syntymiselle, jota asiakas odottaa. Yritys laatii prosessikuvauksesta tuotanto- ja kulukskaavion eli service blueprint-kaavion, johon sisällytetään kaikki toiminnot sekä prosessit, jotka asiakas kohtaa palvelun aikana. Tässä vaiheessa tuote testataan yrityksen sisällä, jotta saadaan tietoa tuotteen toimivuudesta. (Jaakkola, Orava & Varjonen 2007, 15; Komppula & Boxberg 2002, 103.)

Kun tuote on valmis, testataan se markkinoilla. Markkinatestaus koostuu kahdesta osasta: tuotteen esittelystä potentiaalisille asiakkaille, toisin sanoen sopivien testaa- jien hankkimisesta sekä tuotteen konkreettisesta testaamisesta. Ulkoisen testauksen tehtävänä on selvittää tuotteen toimivuutta ja huomioida tuotteeseen mahdollisesti tarvittavat parannukset sekä myös tuotteen markkinoiminen myyjille ja agenteille. Kun tuotteen testauksessa käytetään ulkoista testiryhmää, on erittäin tärkeää, että tuote on testaustilanteessa teknisesti lopullisessa kunnossaan sekä turvallinen. Testattaessa tuotetta konkreettisesti, tulee testaustilanteen vastata mahdollisimman hyvin tilannetta, jossa testattava tuote normaalisti toteutuu. Lisäksi on toivottavaa, että tuotetestaajat edustaisivat mahdollisimman hyvin toivottavia kohderyhmiä asenteiltaan sekä taidoiltaan ja että he olisivat kiinnostuneita osallistumaan tuotteen tuottamiseen. (Komppula & Boxberg 2002, 112, 114.)

Markkinatestauksen jälkeen on vuorossa tuotteen kaupallistaminen eli lanseeraaminen, joka tarkoittaa tuotteen esittelyä markkinoille. Tuotteen markkinointikustannukset ovat lanseerausvaiheessa suuret, minkä vuoksi on hyvä etukäteen miettiä, miten tuotetta halutaan markkinoida. Tuotteesta laaditaan esitteitä ja tarjouksia, joiden lisäksi voidaan vielä valmistaa muutakin markkinointimateriaalia, kuten videoita ja mainoksia tai järjestää tutustumistilaisuuksia kohderyhmille. Paperiesitteiden lisäksi käytetään myös sähköisiä kanavia tuotteen markkinoimiseen, kuten internet-sivuja. Tällöin ei tule painatuskuluja ja esittelysivujen päivittäminen onnistuu helposti. Sähköisiä markkinointikanavia käytettäessä on kuitenkin varmistettava, että tuote on helposti löydettävissä muiden seasta. Markkinointimateriaalin laatimisessa tärkeintä

on, että sen sanoma ymmärrettäisiin halutulla tavalla, sillä tuotteen menestys riippuu paljon siitä, kuinka palvelukonsepti eli tuotteen ydin on ilmaistu. (Komppula & Boxberg 2002, 114–115; Verhelä & Lackman 2003, 84.) Tuotekehitysprosessiin kuuluu olennaisena osana myös arvioida, kuinka tuotteistamisessa on onnistuttu. Jotta onnistumista voidaan seurata ja mitata, on tärkeää, että tuotteistamiselle on prosessin alussa asetettu selkeät tavoitteet sekä laadittu mittarit, joilla niitä voidaan mitata. (Jaakkola, Orava & Varjonen 2007, 33.)

Työssäni tuotteistetut reitit eivät ole kaupallisia tuotteita, joten tuotekehitysprosessia ei voi kaikilta osin soveltaa reitteihin. Tuotekehitysprosessin ja oman tuotteistamistyöni välillä on kuitenkin yhteneväisyyksiä, mistä syystä tuotekehitysprosessi on kuvattu työssä. Palvelukonseptin kehittämisen vaiheeseen voidaan katsoa omassa tuotteistamistyössäni kuuluneen reittien kohderyhmien valinta ja sen perusteella reittien sisällön ideointi. Pyöräillen Kokemäenjokisuistosta Selkämerelle (31 km) ja Pyöräile esihistoriaan ja kansallismaisemaan Pyhäjärvisseudulla – reiteissä (40 km) oli kyse uusien tuotteiden kehittämisestä, kun taas Merikarvia Highlights – Pyöräillen veden ja kulttuurin äärelle – reitti (10 km) oli jo olemassa tätä työtä aloitettaessa. Reittiä kuitenkin muokattiin mm. janareitistä ympyräreitiksi, joten kyse oli jo olemassa olevan tuotteen kehittämisestä.

Palveluprosessin kehittämiseen kuuluu tuotteen testaaminen yrityksen sisällä. Tätä vaihetta voidaan omassa työssäni verrata siihen, kun ajoin reitit ensin autolla ja sitten pyörällä läpi, jolloin ikään kuin testasin tuotteiden eli reittien toimivuutta. Reittiesitteiden laatimisen taas voidaan katsoa olevan palveluprosessin kuvaamista asiakkaalle. Merikarvia Highlights – Pyöräillen veden ja kulttuurin äärelle – reitti jopa testattiin ulkoisella testiryhmällä ja samalla lanseerattiin 23.–24.4.2016 järjestetyssä 5Nature – luontotapahtumassa Merikarvialla. Lanseerausvaiheelle ja omalle tuotteistamistyölleni on yhteistä markkinointimateriaalin laatiminen. Kaikista reiteistä on laadittu reittiesitteet, jotka on julkaistu Outdoors Satakunnan internet-sivuilla tarkoituksena houkutella omatoimimatkailijoita Satakuntaan. Tuotteistamisprosessin viimeistä vaihetta eli tuotteistamistyön arviointia voidaan myös osin soveltaa omaan työhöni, sillä siihen voidaan katsoa kuuluvan tuotteistettujen reittien analysointi sekä tuotteistamistyöni onnistumisen arviointi.

5.2 Kokonaismatkailutuote

Kokonaismatkailutuotteella kuvataan sitä, kuinka matkailija mieltää matkakohteen tuotteeksi ja kokee sen yhtenä kokonaisuutena. Kokonaismatkailutuote alkaa silloin, kun matkaa ryhdytään suunnittelemaan ja päättyy, kun matkalta palataan takaisin kotiin. Matkakohde voi olla esimerkiksi kokonainen maa, jokin alue tietyssä maassa, jokin paikkakunta, matkailukeskus tai jokin yksittäinen rakennettu kohde. (Komppula & Boxberg 2002, 12.)

Kokonaismatkailutuotteen voidaan sanoa olevan palvelupaketti, joka koostuu sekä aineellisista että aineettomista osatekijöistä ja joka perustuu johonkin toimintaan kohteessa. Kokonaismatkailutuotteen osatekijöihin kuuluvat kohteen vetovoimatekijät ja ympäristö, palvelut kohteessa, kohteen saavutettavuus, kohteen imago (mielikuvat kohteesta) sekä hinta asiakkaalle. Kohteen vetovoimatekijät ja ympäristö vaikuttavat hyvin paljon siihen, minkä kohteen matkailija valitsee. Kohteen vetovoimatekijät perustuvat luontoon, rakennettuun ympäristöön sekä kulttuuriseen ja sosiaaliseen vetovoimaan. Luonnon vetovoimalla tarkoitetaan kohteen ympärillä olevaa luontoa ja ympäristöä, johon vaikuttavat esimerkiksi erilaiset luonnonnähtävyydet, maisemat, ilmasto, kasvisto ja eläimistö. Rakennetulla ympäristöllä tarkoitetaan esimerkiksi rakennuksia, arkkitehtuuria, puistoja, kävelykatuja, puutarhoja, muistomerkkejä ja erikoisliikkeitä. Kulttuuriin vetovoimatekijöihin sisältyvät esimerkiksi museot, teatteri, uskonto, historia sekä kansanperinne, taide ja uskonto. Lisäksi edellä mainittuihin liittyvät erilaiset tapahtumat ja juhlat ovat osa kulttuurisia vetovoimatekijöitä. Sosiaalisella vetovoimalla tarkoitetaan paikallisen väestön tapoja, kieltä, elämäntyyliä ja mahdollisuutta kanssakäymiseen heidän kanssaan. (Middleton, Fyall & Morgan 2009, 122–123.)

Kohteen palveluihin kuuluvat majoitus- ja ravitsemispalvelut, kuljetuspalvelut kohteessa, aktiviteetit, vähittäismyyntipisteet ja muut palvelut. Majoituspalveluihin sisältyvät esimerkiksi hotellit, mökit, huoneistot, hostellit sekä leirintä- ja asuntovaunualueet. Ravitsemispalveluihin kuuluvat eritasoiset ravintolat, baarit ja kahvilat. Kuljetuspalveluihin kuuluvat taksit, linja-autot sekä auto- ja pyörävuokraamot. Aktiviteetteja kohteessa ovat esimerkiksi purjehduskoulu, erilaiset retket ja golfkerhot. Vähittäismyyntipisteisiin kuuluvat esimerkiksi kaupat, matkatoimistot ja matkamuu-

myymälät ja muihin palveluihin taas kuuluvat matkailuinfot ja varustevuokraus. (Middleton, Fyall & Morgan 2009, 124.)

Kohteen saavutettavuuteen vaikuttaa teiden, rautateiden, parkkipaikkojen, satamien ja lentokenttien infrastruktuuri eli niiden rakenteet ja toimivuus. Lisäksi liikennevälineiden nopeus, koko ja määrä vaikuttavat kohteen saavutettavuuteen kuten myös operatiiviset ratkaisut. Operatiivisilla ratkaisuilla tarkoitetaan esimerkiksi sitä, kuinka usein tietyt kuljetuspalvelut ovat käytettävissä, niiden hintoja ja sitä, mitä reittejä tai väyliä käytetään. Kohteen saavutettavuuteen vaikuttavat osaltaan myös hallituksen liikennettä ja kuljetusvälineitä koskevat säännökset. (Middleton, Fyall & Morgan 2009, 124.)

Matkailijoiden asenteet ja mielikuvat kohteesta vaikuttavat hyvin paljon heidän ostopäätökseensä. Mielikuvat kohteesta eivät välttämättä perustu tosiasioihin, vaan matkailija on saattanut kuulla kertomuksia kohteesta tai hän luo mielikuvia sen perusteella, mitä hän odottaa kohteelta. Hinta asiakkaalle muodostuu asiakkaan kohteeseen matkustamisesta aiheutuvista kustannuksista sekä kohteessa käytettyjen palveluiden kustannuksista. (Middleton, Fyall & Morgan 2009, 124–125.)

Työssäni tuotteistettuja reittejä voidaan tarkastella kokonaismatkailutuotteen näkökulmasta, esimerkkinä Pyöräile esihistoriaan ja kansallismaisemaan Pyhäjärviseu-dulla – reitti. Kohteena on siis Pyhäjärviseu-tu (Eura ja Säkyli), jonka vetovoima perustuu ensisijaisesti luontoon, kulttuuriin ja historiaan. Erityisesti järvet, kuten Pyhäjärvi ja Köyliönjärvi ovat alueen vetovoimatekijöitä ja kulttuurin osalta taas Kauttuan Ruukinpuisto, jossa on esillä mm. Alvar Aallon tuotantoa. Seutu on tunnettu myös historiasta ja seudulla onkin useita esihistoriakohteita ja lisäksi koko Suomen kirjoitettu historia alkaa seudulta, johon liittyy tarina Lallista ja piispa Henrikistä.

Kohteessa on majoitus- ja ravitsemispalveluita tarjoavia yrityksiä, kuten hotelleja, mökkejä, leirintäalue, ravintoloita, baareja ja kahviloita. Kuljetuspalveluihin alueella kuuluu taksi. Kohteessa on tarjolla myös aktiviteetteja, kuten retkeilyä, melontaa ja uintia. Muita matkailun näkökulmasta tarpeellisia palveluita kohteessa ovat matkailuinfot, joita on kaksi kappaletta. Julkisilla kulkuvälineillä kohde on helppoiten saavutettavissa linja-autolla, mutta kohteessa liikkuminen linja-autolla taas on kuitenkin

vaikeaa. Pyhäjärvisuhteu ei ole varmasti luontomatkailukohteena vielä kovinkaan tunnettu, joten on hyvin vaikea sanoa, minkälaisia mielikuvia matkailijoilla on kohteesta. Matkailijalle hinta muodostuu kohteeseen matkustamisesta sekä kohteessa käytettyjen palveluiden kustannuksista.

5.3 Outdoors Finland – työkalut

5.3.1 Luontomatkailun kokonaisvaltainen suunnittelu

Luontomatkailun kokonaisvaltaisen suunnittelun mallia käytetään pohjana luonto- ja reitistökohteiden kehittämisessä. Malli koostuu eri osa-alueista, jotka tulee ottaa huomioon reittejä suunniteltaessa. Osa-alueet ovat saavutettavuus, käytettävyys, monikanavainen informaatio, ylläpito ja huolto, palveluvarustus, infrastruktuuri sekä vetovoima ja kiinnostavuus. Saavutettavuudella tarkoitetaan sitä, miten helposti reitin alkuun pääsee pyörällä, julkisilla kulkuneuvoilla tai omalla autolla. Reitin lähtöpaikkaa suunniteltaessa on hyvä huomioida, että pääsy reitille on vaivatonta ja että lähtöpaikan lähetyvillä on parkkipaikkoja. Janareiteillä korostuu myös reitin loppupaikan saavutettavuus. Reitistä tulee kertoa lähtöpaikan osoite ja sen GPS-koordinaatit ja kertoa, kuinka reitille pääsee julkisilla kulkuneuvoilla ja missä parkkipaikat sijaitsevat. (Räsänen 2015; Räsänen 2014, 21.)

Käytettävyyteen kuuluu reittien luokittelu. Retkipyöräilyreittien kohdalla se tarkoittaa sitä, että olennaiset tiedot reitistä on helposti pyörämatkailijan saatavilla. Näihin tietoihin sisältyy reitin pituus (km), nousujen sekä laskujen määrä (m), majoituskohteiden määrä, vaikeat ja vaaralliset etapit ja kohteet, liikenteen määrä sekä pisin majoituskohteiden välinen etäisyys. Tiedot auttavat pyörämatkailijaa valitsemaan itselle sopivan reitin. Lisäksi reitin haasteellisuus tulee kuvata ja pohtia kohderyhmä reitille. Retkipyöräilyreittejä ei siis varsinaisesti luokitella, kuten vaellusreittejä. Vaellusreitit luokitellaan niiden vaativuuden, kulkukelpoisuuden ja opasteiden mukaan helpoiksi, keskivaativiksi tai vaativiksi Suomen Ladun luokittelukriteereihin perustuen (Suomen Ladun www-sivut 2016). Käytettävyyden kannalta olennaista on myös reitin viitoitus ja opasteet. Viitoituksen tarkoituksena on, että pyörämatkailijan ei tarvitse pysähtyä etsimään oikeaa suuntaa, vaan reitti tulee olla sellainen, että sen voi polkea

läpi pysähtymättä. Oikeanlainen viitoitus ja opastus parantavat käyttäjäkokemusta. (Räsänen 2015; Räsänen 2014, 23.)

Tässä työssä tuotteistetuille reiteille on annettu vaativuusluokitus (helppo, keskivaa- tiva tai vaativa), joka mainitaan reittiesitteissä. Vaativuusluokitukset perustuvat omiin havaintoihini reiteistä, mm. reittien haasteellisuudesta ja vaarallisista etapeista. Merkittävin pyöräilyreittien vaativuusluokitukseen vaikuttava tekijä on kuitenkin tien pinnoite (Räsänen henkilökohtainen tiedonanto 21.4.2014). Työssä tuotteistettujen reittien vaativuusluokitukset eivät siis ole virallisia, mutta niiden mainitseminen reit- tiesitteissä on tarkoituksenmukaista, sillä ne auttavat matkailijoita sopivan reitin va- litsemisessä.

Monikanavainen informaatio tarkoittaa, että reiteistä tuotetaan tietoa moneen eri ka- navaan. Näitä ovat internet, mobiili- ja GPS-laitteet sekä painetut ja tulostetut kartat ja oppaat. Reitin ylläpitoa ja huoltoa varten tulisi tehdä suunnitelma, johon kuuluu henkilö- ja raharesurssien laskeminen. Investoinnit on järkevää kohdistaa sellaisille reiteille, joilla ylläpito ja huolto pystytään oikeasti varmistamaan. Retkipyöräilyreitit kulkevat pääsääntöisesti maanteillä, mikä tarkoittaa, että ne tulisi polkea kerran vuo- dessa läpi tarkistaen. Tällöin tarkistetaan, missä kunnossa pinnoitteet, viitat ja mer- kinnät ovat. (Räsänen 2014, 2, 20–21.)

Reitin varrella pitää olla tarpeeksi palveluita. Reittimateriaalissa kerrotaan kaikista kohteista ja palveluista reitin varrella, mutta reitti kulkee kuitenkin vain avainkohteiden läpi. Näin pyörämatkailija voi itse päättää missä kohteissa haluaa poiketa. Retki- pyöräilyreiteillä majoituskohteiden määrä vaikuttaa hyvin paljon reitin suosioon. Reitti, jonka varrella on paljon majoituskohteita, antaa pyörämatkailijalle vapauden valita sopivan pituinen päivämata. Tällainen reitti sopii sekä aloittelevalle että ko- keneemmallekin pyörämatkailijalle. Sama pätee myös taukopaikkojen määrään. Tau- kopaikka voi olla paikka, jossa voi istahtaa alas ja ihailia maisemia, mutta lisäksi rei- tillä tulisi olla katettuja taukopaikkoja penkkien, pöytien, käymälöiden ja pyöräkatos- ten kera. Taukopaikkoja olisi hyvä olla reittien ja reittiverkostojen solmupisteissä. Esimerkiksi retkipyöräily- ja vaellusreiteillä voi olla samoja taukopaikkoja. Mitä enemmän taukopaikoilla on matkailijoita, sitä enemmän niihin voidaan panostaa. Palveluvarustukseen kuuluu myös pyörävuokraamot ja – huoltamot. Reittimateriaa-

lissa tulee kertoa, mistä pyörän voi vuokrata ja missä se on mahdollista huoltaa. Sähköavusteisten pyörien latauspisteet tulee myös kertoa. (Räsänen 2014, 18–20.)

Infrastruktuurilla viitataan teihin ja polkuihin, joilla reitit kulkevat. Infrastruktuuri vaikuttaa hyvin paljon reitin turvallisuuteen. Liikenteen ja erityisesti raskaan liikenteen määrä tiellä vaikuttaa reitin turvallisuuteen, sillä se saa aikaan ilmavirtoja, jotka heilauttavat täyteen lastattua pyörää ikävästi. Vilkas liikenne aiheuttaa myös meluhäiriöitä. Pientareen leveys on tärkeää ottaa huomioon, sillä se vaikuttaa vähäliikenteiselläkin tiellä turvallisuuteen. Päälystetyltä tieltä on ensinnäkin hyvin usein muutamaman sentin pudotus sorapientareelle, mikä voi aiheuttaa helposti kaatumisen. Kapealla ja mutkittelevalla tiellä, jossa on jyrkkä ja kapea piennar, pyöräilijä kulkeutuu vaistomaisesti keskemälle ajorataa, josta saattaa aiheutua vaaratilanne. Sorapäälystetien tie ei myöskään ole turvallisuuden kannalta ihanteellinen pyörämatkailutiekseksi, sillä autojen renkaista voi lentää kiviä ja samalla muodostua hiekkapölyä. Sateen seurauksena soratielle voi muodostua isojakin kuoppia ja sora saattaa luistaa renkaiden alta, jolloin seurauksena voi olla kaatuminen. (Räsänen 2014, 22.)

Reittien suunnittelussa vetovoima ja kiinnostavuus ovat tärkeitä tekijöitä. Sen lisäksi että pyörämatkailija näkee maiseman, hän kokee sen myös muilla aisteillaan. Maiseman tulee olla vaihtelevaa, esimerkiksi vesistöjä, metsää, peltomaisemaa, kulttuuri- ja kansallismaisemia unohtamatta. Reitille olisi lisäksi hyvä keksiä teema, jotta sen voi tarinallistaa. Historiasta, kulttuurista, henkilöistä tai esimerkiksi kansantarinoista voi saada hyviä ideoita. Hyvä ja vetovoimainen reitti on mutkitteleva, sillä sitä jaksaa polkea paremmin. (Räsänen 2015; Räsänen 2014, 18.)

5.3.2 Pyöräilyn tuote- ja reittisuositukset

Outdoors Finland on luonut kaikille kehittämissuunnitelmassa mukana oleville kesäaktiiviteeteille teemakohtaiset tuotesuositukset. Tuotesuositukset on kehitetty palvelemaan reittien suunnittelua erityisesti silloin, kun tähdätään kansainvälisille markkinoille, eli mitä tulee huomioida reitin suunnittelussa kansainvälisen matkailijan kannalta. Tuotesuositukset on laadittu sekä opastetuille että omatoimisille tuotteille ja ne

sisältävät myös reittisuositukset. (Retkipyöräily 2016, 1.) Käsittelen tässä työssä ai-noastaan omatoimisen pyöräilyn tuotesuosituksia.

Omatoimisen pyöräilyn tuotesuosituksien mukaan tuotteesta tulee olla kirjallinen tuotekuvaus englanniksi tai kohdemarkkinoiden kielellä. Tuotekuvauksesta selviää reitin ja päivämatkan pituus (km) sekä reitin soveltuvuus ja haasteellisuus eli sopiiko reitti esimerkiksi lapsiperheille, aloittelijoille tai pyöräilyn harrastajille. Tuotekuvauksessa tulee kertoa myös reitillä tarvittavista varusteista, reitin varrella sijaitsevien majoituskohteiden tyyppi, kuten hotelli, bed & breakfast tai teltta sekä reitin elämyksellisyydestä. Elämyksellisyyden kuvaukseen sisältyy eläimistö, ilmasto, maaperä, vesistöt, luonnonnähtävyydet, nähtävyydet, kulttuurin vaikutus ympäristöön ja kasvillisuus. Tuotteesta tulee olla reittikartta matkailijan saatavilla, johon on merkitty nähtävyydet ja palvelut, kuten pyörävuokraus, hätänumerot, majoituskohteet, ravintolat, kahvilat, elintarvikekioskit ja puhelinnumero aukioloaikojen tarkistamiseen. Tuotteen reittikuvauksen tulee noudattaa tienumerointia ja reitillä olisi hyvä olla matkatarvaiden kuljetuspalvelu. Yrityskohtaisten suositusten mukaan majoituskohteessa tulee olla joko lukittava tai katettu pyöräsäilytys, polkupyörän huoltovälineistö, vaatteiden pesu- ja kuivatusmahdollisuus, tieto lähimpänä olevasta polkupyörän huolto-paikasta sekä säätiedot saatavilla. (Retkipyöräily 2016, 8.)

Pyöräilyn reittisuositukset liittyvät reitin saavutettavuuteen, vetovoimaisuuteen ja ajettavuuteen. Saavutettavuuden kannalta on olennaista, että reitti alkaa ja loppuu säännöllisesti liikennöidyn lentokentän, rautatieaseman tai linja-autopysäkin läheisyydestä. Lisäksi reitin tulee kulkea kaupunkien, isojen taajamien ja kansallismaisemien läpi. Maisemat vaikuttavat paljon reitin vetovoimaisuuteen, jonka vuoksi reitin tuleekin kulkea vaihtelevissa ja kansainvälistä matkailijaa houkuttelevissa maisemissa (järvimaisemaa, metsää, kyliä jne.). Taajamia tulee olla noin 10–30 km välein ja reitin tulee kulkea pääosin asuttujen seutujen läheisyydessä. Korpitaipaleiden osuus reitillä tulee olla alle 20 % koko reitistä. Merkittävät nähtävyydet sijaitsevat max. 10 km etäisyydellä reitistä ja majoituskohteiden välisen etäisyyden suositellaan olevan alle 30 km, mutta max. 50 km. Palveluita (wc, vesi- ja juomapiste) tulee olla reitillä noin 10 km välein. Reitillä tulee olla turvallinen. Se kulkee joko pyöräteitä pitkin tai vähäliikenteisillä teillä (max. 1500 ajoneuvoa / vrk) tai tiellä tulee olla 1 m leveä piennar (min. 50 cm). Vilkasliikenteisten teiden osuus on korkeintaan 10 % koko rei-

tin pituudesta. Teiden tulee olla pääosin päällystettyjä, sorateiden määrä on korkeintaan 10 % koko reitin pituudesta. Hiekkapäällysteiset pyörätiet taajamissa eivät kuitenkaan kuulu tähän. (Retkiyöräily 2016, 4.)

6 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ

Toiminnallinen opinnäytetyö pyrkii ohjeistamaan, opastamaan, kehittämään tai järkeistämään käytännön toimintaa ammatillisessa kentässä. Opinnäytetyön tulisi olla työelämälähtöinen, käytännönläheinen ja se tulisi toteuttaa tutkimuksellisella asenteella sekä alan tietojen ja taitojen hallintaa osoittavalla tavalla. Toiminnallisessa opinnäytetyössä on olennaista käytännön toteutuksen ja sen raportoinnin yhdistymisen tutkimusviestinnän keinojen avulla. (Vilka & Airaksinen 2003, 9–10.)

Toiminnalliselle opinnäytetyölle olisi suositeltavaa löytää toimeksiantaja. Toimeksiannetun opinnäytetyön ja – prosessin avulla pystyy osoittamaan osaamisensa laajemmin sekä verkostoitumaan työelämään. Toimeksiannettu opinnäytetyö lisää vastuuntuntoa opinnäytetyöstä sekä perehdyttää projektinhallintaan ja se saattaa myös mahdollistaa omien taitojen kokeilemisen ja kehittämisen työelämän kehittämisessä. Toimeksiannetun opinnäytetyön avulla on mahdollista peilata omia tietoja ja taitoja työelämään sekä sen tarpeisiin ja päästä selvittämään työelämälähtöistä ja käytännönläheistä ongelmaa. Toimeksiannetun opinnäytetyön kohdalla tulee pitää huoli siitä, että työ ei laajene mittavammaksi kuin ammattikorkeakoulun sille asettamat tavoitteet edellyttävät. (Vilka & Airaksinen 2003, 16–18.)

Toiminnallinen opinnäytetyö koostuu produktista eli konkreettisesta tuotoksesta ja sen raportoinnista. Produkti on usein kirjallinen ja ammatilliseen käytäntöön tarkoitettu, kuten esimerkiksi ohje- tai opaskirja. Produktin teksti eroaa opinnäytetyöraportista, sillä produktin tekstissä ei tarvitse huomioida tutkimusviestinnän keinoja, kuten lähteiden käyttöä tai argumentointia. Produktin tekstin tulee olla suunnattu sen kohderyhmälle. Opinnäytetyön tarkoituksena on osoittaa, että tekijä hallitsee ammatillisen teoreettisen tiedon yhdistämisen ammatilliseen käytäntöön. Opinnäytetyörapor-

tissa käsitellään aihetta tukevaa teoriaa, johon työn tuotos perustuu. Raportista tulee ilmetä, mitä, miksi ja miten on tehty sekä millainen työprosessi on ollut ja minkälaisiin tuloksiin ja johtopäätöksiin on päädytty. Raportista selviää lisäksi se, miten opinnäytetyön tekijä itse arvioi tuotosta, prosessia ja oppimista. (Vilka & Airaksinen 2003, 42, 65–66.)

Toiminnallisessa opinnäytetyössä ei välttämättä tarvitse käyttää tutkimuksellisia menetelmiä, sillä tutkimuksellinen selvitys sisältyy tuotteen tai idean toteutustapaan. Toteutustavalla tarkoitetaan keinoja, joilla hankitaan materiaali esimerkiksi ohje- tai opaskirjan sisällöksi, sekä keinoja, joiden avulla niiden valmistus toteutetaan. Toiminnallisessa opinnäytetyössä voidaan käyttää määrällistä tutkimusmenetelmää, kun työtä haluaan tukea mitattavalla, tilastollisesti ilmoitettavalla numeraalisella tiedolla. Laadullista tutkimusmenetelmää käytetään silloin, kun tavoitteena jonkin ilmiön kokonaisvaltainen ymmärtäminen. (Vilka & Airaksinen 2003, 56–58, 63.)

Toiminnallisen opinnäytetyön arviointi tulee erota tutkimuksellisen opinnäytetyön arvioinnista, sillä ne ovat luonteeltaan erilaisia töitä. Toiminnallisen opinnäytetyön arvioinnissa tulisi ensinnäkin ottaa huomioon opinnäytetyön idea, joka sisältää idean, aihepiirin tai ongelman kuvauksen, opinnäytetyölle asetetut tavoitteet, teoreettisen viitekehyksen sekä kohderyhmän. Lisäksi toiminnallisen opinnäytetyön arvioinnin kohteena ovat tavoitteiden saavuttaminen ja opinnäytetyön toteutustapa, johon kuuluvat tavoitteiden saavuttamiseksi käytetyt keinot sekä aineiston kerääminen. On tärkeää, että arvioinnin kohteena on myös prosessin raportointi ja opinnäytetyön kieliasu. (Vilka & Airaksinen 2003, 154–159.)

Opinnäytetyöni aihe on retkipyöräilyreittien tuotteistaminen Outdoors Finland – kehittämishjelmaan perustuen hyödyntämällä kehittämishjelman työkaluja eli oma-toimisen pyöräilyn tuote- ja reittisuosituksia sekä kokonaisvaltaisen suunnittelun mallia. Opinnäytetyöni on toiminnallinen, sillä tehtäväni oli hyvin käytännönläheinen ja työlläni oli toimeksiantaja. Työssäni ei ole käytetty määrällistä tai laadullista tutkimusmenetelmää, sillä työni produktien laatimiseen tarvittuun materiaalin hankkiminen ei niiden käyttöä vaatinut. Lisäksi koin, että tutkimuksellisten menetelmien käyttö olisi voinut laajentaa työtä mittavammaksi kuin on tarkoitus. Opinnäytetyöraportissa olen käsitellyt opinnäytetyöni aihetta ja toiminnallista osuutta tukevaa teori-

aa eli tuotteistamista, luonto- ja pyörämatkailua sekä Outdoors Finland – kehittämisohjelmaa ja sen työkaluja. Opinnäytetyöni produktina eli tuotoksena syntyivät reittiesitteet valituista reiteistä sekä suomeksi että englanniksi.

7 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

7.1 Tutkimuksen kulku ja toteutus

Sain aiheen opinnäytetyölleni keväällä 2015, jolloin aloitin opinnäytetyöprojektini tutustumalla Outdoors Finland – kehittämisohjelmaan. Kehittämisohjelma oli jo entuudestaan tuttu tuotteistamisen opintojaksolta, mutta opinnäytetyön myötä perehdyin siihen aikaisempaa syvemmin. Tutustuin Outdoors Finland Etelä – hankkeelle tehtyihin opinnäytetöihin, kehittämisohjelman työkaluihin sekä Outdoors Finlandin julkaisemiin oppaisiin. Osallistuin myös Outdoors Finland – kehittämisohjelman järjestämään Luonnosta liiketoimintaa ja hyvinvointia – koulutukseen Satakunnan ammattikorkeakoulussa 22.–24.4.2015, jonka myötä sain Suomen Ladun vaellusreittien luokittelijan pätevyyden.

Lähdeaineiston sain pääpiirteittäin koottua loppukesään mennessä ja teoriaosuuden kirjoittamisen aloitin syksyllä 2015. Teoriaosuuden kirjoittaminen siirtyi kuitenkin myöhemmäksi, sillä halusin pyöräillä ja tallentaa reitit syksyn aikana, jotta pääsisin työstämään reittiesitteitä. Pyöräilin reitit läpi syys- ja lokakuun 2015 aikana (Merikarvia Highlights – Pyöräillen veden ja kulttuurin äärelle 10.10, Pyöräillen Kokemäen-jokisuistosta Selkämerelle 17.10 sekä Pyöräillen esihistorian ja Pyöräile esihistoriaan ja kansallismaisemaan Pyhäjärvisseudulla 20.9). Reittiesitteiden laatimisen aloitin alkuvuodesta 2016 ja ne valmistuivat kesäkuun alussa. Samaan aikaan jatkoin myös teorian kirjoittamista, joka jatkui syksyyn asti. Opinnäytetyöraportti valmistui marraskuun 2016 alkupuolella.

Tässä työssä tuotteistetut reitit valitsin yhdessä opinnäytetyön ohjaajani sekä Outdoors Satakunta – hankkeen projektipäällikön kanssa. Reittien valinta perustui mm. Satakunnan matkailun tavoite- ja toimenpidesuunnitelmassa määriteltyihin Satakun-

nan kärkituotteisiin ja kehittyviin kärkituotteisiin. Kehittyviin kärkituotteisiin kuuluvat Selkämeren kansallispuisto, Pyhäjärviseuutu sekä Kokemäenjoen alue ja Yyteri taas kuuluu maakunnan kärkituotteisiin, joten reittien tuotteistaminen näiden kohteiden ympärille oli luonnollista, sillä niillä on kehittymispotentiaalia. (Satakuntaliitto 2012, 7.)

Ennen reittien pyöräilyä minulla piti olla tarkka käsitys siitä, mihin minun tulee kiinnittää huomiota reiteillä ja mitä asioita tuotekorttiin on tarkoitus tulla, joten kävin tarkasti läpi tuotekortin sisältövaatimukset. Ajoin reitit autolla läpi ennen pyöräilyrakkaa ja siitä olikin hyötyä etenkin Merikarvialla ja Porissa sijaitsevien reittien kohdalla, sillä ennen projektin aloittamista etenkin Merikarvia oli minulle paikkakuntana täysin vieras. Pyöräilin reitit Garminin GPSMAP 64s GPS-paikannin mukana. Pyöräillessäni reittejä tein muistiinpanoja ja tallensin GPS-paikantimeen reittien varrella sijaitsevat tärkeät kohteet ja palvelut, joita omatoimimatkailija tarvitsee matkan aikana. Niihin kuuluvat esimerkiksi reitin lähtö- ja lopetuspaikka, majoitus- sekä ruokailumahdollisuudet, taukopaikat, nähtävyydet, käymälät ja parkkipaikat. Lisäksi tarkkailin reittien soveltuvuutta eri kohderyhmille ja tekijöitä, jotka omatoimimatkailijan olisi hyvä tietää ennen reitille lähtöä, kuten esimerkiksi maaston kuntoa, teiden pinnoitteita ja korkeuseroja. Pyöräillessäni myös valokuvasin kohteita reittien varrella.

Pyöräilyn jälkeen siirsin GPS-paikantimen tiedot Garmin BaseCamp – ohjelmaan, jossa pystyin tarkastelemaan ja muokkaamaan GPS-paikantimen tallentamaa reittijälkeä sekä reittipisteitä. Garmin Basecamp – ohjelman avulla siivosin ensinnäkin reittijäljen eli poistin turhat koukerot reitiltä ja karsin myös osan reittipisteistä pois, jotta jäljelle jäisivät vain olennaiset kohteet. Ohjelmasta sain suoraan tarkat tiedot esimerkiksi reitin pituudesta sekä korkeuseroista reitin varrella, mikä auttoi reittikuvauksien kirjoittamisessa.

Opinnäytetyöprojektini aikana pääsin osallistumaan erilaisiin luontomatkailua käsitteleviin tilaisuuksiin, tapahtumiin ja koulutuksiin, kuten esimerkiksi Outdoors Finlandin Luonnosta liiketoimintaa ja hyvinvointia – koulutukseen sekä Outdoors Satakunta – hankkeen erilaisiin tilaisuuksiin liittyen maakunnan luontomatkailuun. Tästä on ollut paljon hyötyä opinnäytetyöprojektissani, sillä niistä olen saanut uusia näkökul-

mia ja ideoita työhöni. Lisäksi reittien suunnittelussa on ollut mukana alueellisia toimijoita, joista on ollut todella paljon apua. Heiltä olen saanut hyödyllisiä vinkkejä reittien tuotteistamista varten ja tietoa, jota en olisi voinut saada tietää mistään muualta.

7.2 Reittiesitteet

Tuotekortti on dokumentti, josta selviää palvelukonseptin sisältö ja tuotteen asiakaslupaus eli se kuvaa tuotteen sisällön sekä asiakkaan siitä saaman arvon. Tuotteen tietojen lisäksi tuotekorttiin on kirjattu tiedot myös palveluntarjoajista. Tuotekortin tarkoituksena on palvella sekä palveluntarjoajaa ja toimijaverkostoa sekä asiakasta. Palveluntarjoajalle tuotekortti on sisäinen asiakirja, johon on koottu tuotetta tai palvelua koskeva kriittinen tieto. Se on väline, jota käytetään tuotteen suunnittelussa, toteutuksessa ja jatkokehittämisessä ja sen ansiosta on helppoa ja tehokasta jakaa tietoa kaikkien tuotteen toteuttamiseen osallistuvien toimijoiden kesken. Asiakkaalle tuotekortti välittää olennaiset tiedot tuotteesta, kuten asiakaslupauksen ja tuotteen sisällön. Asiakkaalle suunnattu tuotekortti on oltava informatiivinen sekä positiivisia mielikuvia tuottava asiakirja, jonka suunnittelussa on erityisen tärkeää huomioida informatiivisuuden lisäksi myös kieliäsu, kuvat, visuaalinen suunnittelu ja tekninen toteutus. Tuotekortti on siis myös markkinoinnin ja myynnin väline, joka tähtää myynnin edistämiseen. (Tonder 2013, 82–83, 85.) Tuotekortti on siis palveluntarjoajan sisäiseen käyttöön tarkoitettu työkalu, kun taas reittiesitteellä kuvataan tuote asiakkaalle.

Reittiesitteet tehtiin Adobe InDesign – taitto-ohjelmalla. Outdoors Satakunta – hanke oli etukäteen suunnitellut esitteitä varten pohjan eli kaikki esitteet ovat tyyliltään samanlaisia. Reittiesitteitä työstäessäni pyrin siihen, että niistä tulisi houkuttelevia ja että ne tarjoaisivat mahdollisimman paljon tietoa omatoimimatkailijoille, mutta olisivat samalla myös selkeitä. Reittiesitetekstien kirjoittamiseen haastetta toi se, että tekstille varattu tila oli hyvin rajallinen, jolloin tekstin sisältö piti harkita tarkkaan.

Reittiesitteissä olevat kartat ovat Maanmittauslaitoksen karttoja. Piirsin reitit Garmin Basecamp – ohjelmalla luotuja reittijälkiä apuna käyttäen ja merkitsin tärkeät koh-

teet, kuten reittien aloituspaikat ja nähtävyydet karttaan Adobe InDesign – taitto-ohjelmalla. Aluksi oli tarkoitus, että kartat siirretään suoraan Garmin Basecamp – ohjelmasta tuotekortteihin, mutta se ei onnistunut pidempien reittien kohdalla. Kaksi pisintä reittiä ovat niin pitkiä, että karttojen kokoa olisi tarvinnut muuttaa huomattavasti, jotta ne olisivat sopineet niille varattuun tilaan tuotekortissa. Kartat olisivat siis olleet hyvin epäselviä, mistä syystä päätin käyttää kaikissa tuotekorteissa Maanmittauslaitoksen karttoja.

8 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tässä luvussa arvioin tuotteistettuja reittejä reitti kerrallaan Outdoors Finlandin kokonaisvaltaisen suunnittelun malliin, omatoimisen pyöräilyn tuote- ja reittisuositukseen sekä omiin havaintoihini perustuen.

8.1 Merikarvia Highlights – Pyöräillen veden ja kulttuurin äärelle

Reitin saavutettavuus on hyvä, sillä reitin lähtöpaikalle Krookan satamaan pääsee pyörällä, omalla autolla ja linja-autolla. Lähtöpaikka on saavutettavissa Merikarvialla liikennöivän Aaro E. Mäkelä Oy:n vuoroilla muutaman kerran päivässä (Aaro E. Mäkelä Oy:n www-sivut 2016). Lisäksi Porin ja Vaasan suunnasta kulkee päivittäin useita pikavuoroja, jotka pysähtyvät Tuorilan SEO-palvelun edessä, josta on noin 12 kilometrin matka reitin lähtöpaikalle (Google Maps www-sivut 2016; Merikarvian kunnan www-sivut 2016). Reitin voi halutessaan aloittaa myös Salmelankoskelta tai Piinukoskelta, joiden läheisyydessä on muutamia parkkipaikkoja. Nämä vaihtoehtoiset lähtöpaikat Salmelankoski ja Piinukoski ovat saavutettavissa pyörällä ja omalla autolla.

Reitti on vaatavuudeltaan helppo. Reitin varrella on pieniä korkeuseroja, mutta se on maastoltaan pääosin melko tasaista. Reitti kulkee sekä päällystetyllä että päällystämättömällä tiellä ja se on merkitty selkeästi sinisellä värikoodilla, jonka ansiosta reittiä on hyvä käyttää. Reitin kohderyhmänä ovat lapsiperheet, aloittelijat ja vähän pyö-

räilleet. Reitti lanseerattiin huhtikuussa 2016 Merikarvialla järjestetyssä 5Nature – luontotapahtumassa, jonka yhteydessä ajoimme reitin läpi pienellä ryhmällä. Ryhmässä oli mukana kaiken tasoisia pyöräilijöitä, mm. lapsiperhe, jonka pienetkin lapset jaksoivat hyvin polkea reitin alusta loppuun. Ryhmä toimi siis ikään kuin ulkoisena testiryhmänä, jonka avulla pystyttiin toteamaan, että sille määritelty kohderyhmä on juuri oikea.

Informaatiota reitistä löytyy monesta eri kanavasta. Outdoors Satakunnan www-sivuilta (2016) on mahdollista ladata ja tulostaa reittiesite sekä suomeksi että englanniksi. Merikarvian kunnan www-sivuilta (2016) voi myös ladata reittiesitteen sekä lukea vinkkejä reitille valmistautumiseen ja tutustua siihen, minkälaisia aktiviteetteja ja tehtäviä reitin varrella on. Kunnan sivuilla tällä hetkellä olevaan reittiesitteeseen on kuitenkin tullut muutoksia jälkeensä, joten se pitäisi päivittää uusimpaan versioon. Reitillä on myös omat Facebook-sivut sekä Instagram-tili, joiden kautta pääsee näkemään kuvia reitin varrelta ja jonne voi halutessaan myös lisätä kuvia reitiltä. Reittikarttoja ja esitteitä on saatavilla myös reitin varrelta Merikarvian kunnan infosta, joka sijaitsee kesäisin Galleria Vanha Savussa. Lisäksi reittikartta on laminoituna jokaisella taukopaikalla reitin varrella.

Reitin palveluvarustukseen sisältyy majoitus- ja ravitsemispalveluita, pyörähuolto, nähtävyydet, käyntikohteet sekä taukopaikat käymälöineen, joista kahdessa on tulenteikomahdollisuus. Varsinaista pyörävuokrausta ei reitillä ole, vaan Merikarvian kunnan kunnostamia peruspolkupyöriä on mahdollisuus lainata panttia vastaan ravintola Rantahuoneelta, reitin lähtöpaikan läheisyydestä. Reititin palveluvarustus on hyvä, sillä se kattaa keskeiset pyörämatkailijan tarvitsemat palvelut. Reititin merkittävimmät vetovoimatekijät ovat Merikarvianjoki ja Merikarvian kulttuurikohteet, jotka on tuotu esille myös reitin nimessä. Lisäarvoa reitille tuo geokätköilyn mahdollisuus reitillä yhdessä muiden aktiviteettien kanssa. Reititin elämysellisyyttä voisi lisätä draaman kaaren avulla nostamalla Piinukosken riippusillan reitin elämyskohteeksi.

Reitti on pääosin omatoimisen pyöräilyn tuote- ja reittisuositusten mukainen. Tuotekohtaisten suositusten kohdalla reitti ei noudata tienumerointia koskevaa suositusta ja lisäksi reittiesitteessä tulisi olla mainittuna hätänumerot, joita ei tässä työssä tuotteis-

tettujen reittien esitteissä kuitenkin ole mainittu. Peilattaessa reittiä reittisuosituksiin, voidaan todeta, että reitti on yhdenmukainen suositusten kanssa.

8.2 Pyöräillen Kokemäenjokisuistosta Selkämerelle

Saavutettavuuden suhteen reitti on erinomainen, sillä lähtöpaikalle pääsee julkisilla kulkuneuvoilla, omalla autolla sekä pyörällä. Reitti alkaa Porin keskustasta, Porin Seudun Matkailu Oy Maisan edestä. Lähtöpaikkana toimii Maisa, sillä reitin suunnitteluvaiheessa oli tieto, että sieltä saa vuokrattua polkupyöriä, mikä ei kuitenkaan pitänyt paikkaansa. Maisa toimii kuitenkin hyvänä lähtöpaikkana reitille, sillä siellä on matkailuneuvonta, josta matkailijat saavat tietoa. Porin Linjojen paikallisliikenteen pysäkki sijaitsee kauppatorilla, josta on noin 0,2 kilometriä matkaa lähtöpaikalle. Reitti päättyy Reposaareen, jossa paikallisliikenteen pysäkki sijaitsee Satamapuistossa. (Porin Linjojen www-sivut 2016.) Kesäaikana meno- tai paluumatkan voi tehdä myös Porin ja Reposaaren välillä kulkevalla jokilaivalla (Porin vesibussiristeilyjen www-sivut 2016). Saavutettavuus korostuu janareittien kohdalla erityisen paljon, sillä sekä reitin alku- että loppupäässä on oltava hyvät liikenneyhteydet, kuten tässä reitissä onkin. Reitillä lähtö- ja loppupaikan läheisyydessä on parkkipaikkoja.

Vaativuudeltaan reitti on keskivaativa ja se on suunnattu kokeneille pyöräilijöille. Reitistä tekee keskivaativan sen loppupäässä sijaitseva Kaanaan ja Tahkoluodon välinen etappi, joka ei ole turvallinen esimerkiksi vähän pyöräilleille tai lapsiperheille. Kyseisellä etapilla sekä tie että piennar ovat hyvin kapeita ja lisäksi tiellä on paljon raskasta liikennettä, joten kokemattomille pyöräilijöille tieosuus on haastava. Muuten reitin infrastruktuuri on hyvä, sillä reitti kulkee alusta loppuun päällystettyä tietä pitkin ja suurimmaksi osaksi myös pyörätietä pitkin. Reitillä ei ole reittimerkintöjä, mikä laskee hieman reitin käytettävyyttä.

Reitin palveluihin sisältyy pyörävuokraus, erityyppisiä majoituskohteita, ravintoloita, nähtävyyksiä, matkailuinfo, käyntikohteita ja taukopaikkoja. Pyörämatkailijan näkökulmasta reitin palveluvarustuksen tulisi kattaa myös pyörähuolto. Reitille on mahdollista vuokrata pyörä Pormestarinluodon asukas yhdistyksen pyöräpajalta, jonka palveluihin kuuluu myös huolto. Reitistä löytyy informaatiota tällä hetkellä ainoas-

taan Outdoors Satakunnan www-sivuilta (2016) ladattavan ja tulostettavan reittiesitteen muodossa. Reitin vetovoimaisuus perustuu Meri-Porin ainutlaatuiseen ja monipuoliseen luontoon. Reitillä on hyvin vetovoimaisia ja kansainvälisestikin arvostettuja kohteita, kuten Yyteri, jossa luontomatkailijalle riittää tekemistä ja näkemistä. Lisäarvoa reitille tuo reittikarttaan merkitty vaihtoehtoinen reitti, joka kuljettaa pyörämatkailijan hienojen maalaismaisemien ja kauniin huvilamiljöön läpi Yyteriin.

Reitti täyttää reittisuositukset saavutettavuuden sekä vetovoimaisuuden osalta. Ajetavuuteen liittyvien suositusten kohdalla reitti on suositusten mukainen muuten, paitsi Kaanaan ja Tahkoluodon välisen haasteellisen etapin osalta eli kyse on reitin turvallisuudesta. Tuotesuositukset reitti täyttää samoilta osin kuin Merikarvia Highlights – reittikin eli hätänumerot puuttuvat reittiesitteestä ja reittikuvauksesta puuttuu tienumerointi.

8.3 Pyöräile esihistoriaan ja kansallismaisemaan Pyhäjärvisseudulla

Reitin saavutettavuus on hyvä, sillä reitin lähtöpaikka esihistorian opastuskeskus Naurava Lohikäärme on saavutettavissa linja-autolla, omalla autolla ja pyörällä. Euraan on hyvät liikenneyhteydet sekä Turun että Porin, kuten myös Tampereen ja Rauman suunnalta ja Euran linja-autoasema sijaitsee vain noin 0,5 kilometrin päässä lähtöpaikasta. Lähtöpaikalla on parkkialue. Reittiesitteeseen merkatusta lähtöpaikasta huolimatta reitti on mahdollista aloittaa myös esimerkiksi Säkylästä ja kiertää vaikka vastapäivään.

Vaativuudeltaan reitti on helppo ja sen kohderyhmänä ovat pyöräilyn harrastajat. Reitillä on pieniä korkeuseroja, mutta pääosin reitti on maastoltaan tasainen. Reitillä infrastruktuuri on hyvä, sillä reitti kulkee kokonaan päällystettyjä teitä pitkin ja suurimmaksi osaksi myös pyöräteitä pitkin ja tiet ovat hyvässä kunnossa. Säkylä ja Kankaanpään välinen etapilla tulee noudattaa erityistä varovaisuutta, sillä tie ja piennar ovat molemmat kapeita ja aivan tien vieressä on melko syvä oja. Kokonaisuudessaan reitti ei ole kovinkaan vaativa, joten se sopii hyvin myös aloittelijoille ja vähän pyöräilleille, sillä reitin varrella on useita taukopaikkoja, joten reitin voi jakaa pienempiin osuuksiin.

Reitin palveluihin sisältyy erityyppisiä majoituskohteita, ravintoloita, kahviloita, nähtävyyksiä, käyntikohteita ja kaksi matkailuinfoa. Kolmesta tässä työssä tuotteistetusta reitistä tämä on ainoa reitti, jossa tarvitaan oma pyörä, sillä alueella ei ole pyörävuokrausta. Reitistä löytyy informaatiota Outdoors Satakunnan www-sivuilta (2016) ladattavan ja tulostettavan reittiesitteen muodossa. Merkittävät vetovoimitekijät reitillä ovat Pyhäjärvisseudun monipuolinen luonto sekä Pyhäjärvi ja Köyliönjärven historiallisesti arvokas kulttuurimaisema. Seudulla on myös monia kiinnostavia historia- ja kulttuurikohteita, jotka vaikuttavat reitin vetovoimaisuuteen.

Reitti täyttää tuotesuosituksen muuten, mutta reitti reittikuvauksessa ei ole tienumerointia ja lisäksi reittiesitteessä tulisi olla mainittuna hätänumerot. Reittisuositukset kuitenkin täyttyvät reitin kohdalla.

9 LUOTETTAVUUSTARKASTELU

Opinnäytetyön lähdeaineiston valinta vaatii harkintaa, lähdekritiikkiä. Sekä lähteiden valinnassa että tulkitsemisessa tulee pyrkiä kriittisyyteen. (Hirsjärvi, Remes & Sajaavaara 2009, 113.) Etsiessäni lähdeaineistoa opinnäytetyöhöni pyrin siihen, että en käytä työssäni yli kymmentä vuotta vanhempaa aineistoa. Lähdeaineistossani on paljon parin viime vuoden aikana valmistuneita teoksia eli lähteet ovat ajan tasalla. Muutama lähde työssäni on peräisin 2000-luvun alusta, mutta niiden käyttö on mielestäni perusteltua, sillä ne liittyvät hyvin läheisesti työni aiheeseen. Aiheen selkeä rajaaminen sekä teoreettisen viitekehyksen määrittelemineen opinnäytetyöprojektin alussa helpotti lähteiden etsintää. Minulla ei missään vaiheessa projektia ollut tilannetta, että lähteitä olisi ollut liikaa vaan pikemminkin liian vähän. Vähitellen projektin edetessä kuitenkin löysin luotettavia ja työn aiheen kannalta keskeisiä lähteitä. Olen käyttänyt työssäni paljon kotimaisia lähteitä, sillä ne sopivat työni aiheeseen.

Tutkimuksen luotettavuuteen liittyy myös sen reliabiliteetti ja validiteetti. Reliabiliteetti tarkoittaa tutkimustulosten toistettavuutta ja validiteetti taas tarkoittaa, että tut-

kimusmenetelmä mittaa sitä, mitä sen on tarkoituskin mitata. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 231.) Selkeän tuotteistamistehtävän vuoksi työni on luonteeltaan toiminnallinen ja aiheen liittyessä Outdoors Finland – kehittämisohjelmaan oli selvää, että käytän työssäni kehittämisohjelman työkaluja tuotteistamisen apuna. Työssä käytetyt menetelmät sopivat siis erinomaisesti työn toteuttamiseen ja niiden avulla on päästy haluttuihin tuloksiin. Koska Outdoors Finland – kehittämisohjelman työkalut ovat hyvin tarkkoja, kuten esimerkiksi reittisuositukset, voidaan sanoa, että työni tulokset ovat toistettavissa.

10 POHDINTA

Opinnäytetyöni aiheena oli pyöräilyreittien tuotteistaminen, jonka valintaan vaikutti erityisesti se, että tuotteistamisen opintojaksot ovat olleet minulle todella mieleisiä. Valintaan vaikutti myös se, että tuotteistamiseen liittyvän opinnäytetyön myötä pääsisin tekemään jotakin ja että työn tuloksena syntyisi jotain konkreettista, josta voisi oikeasti olla hyötyä jollekin. Tämän työn ansiosta opin tuotekehityksestä paljon uutta ja sain kokea millaista tuotteistaminen käytännössä on.

Aloitin opinnäytetyöprojektini keväällä 2015 ja aluksi tarkoitukseni oli valmistua keväällä 2016, mutta projekti hieman viivästyi. Teorian kirjoittaminen oli minulle aika työlästä vaiheittain ja motivaatiotasoni vaihteli jonkin verran projektin aikana. Oli aikoja, jolloin työ eteni hyvin ja aikoja, jolloin se ei edennyt lainkaan. Pidin erityisesti pyöräilyreittien suunnittelusta ja ajamisesta sekä reittiesitteiden työstämisestä. Haastavinta opinnäytetyöprojektissani oli varmaankin reittiesitteiden kääntäminen englanniksi, johon kului todella paljon aikaa. Syksyllä 2016 päätin ottaa itseäni niskasta kiinni, viedä projektin loppuun ja valmistua jouluksi.

Opinnäytetyöprojektini on kokonaisuudessaan ollut hyvin antoisa ja opettavainen huolimatta sen viivästyisestä ja haasteista matkan varrella. Voin todeta, että olen tyytyväinen tuotteistamistyöhöni ja mielestäni laatimani reittiesitteet vastaavat sitä,

mitä niillä tavoiteltiin. Seuraaviin kappaleisiin on koottu palautteet työn toimeksiantajalta sekä reittien yhteistyötahoilta.

Toimeksiantaja Outdoors Satakunta – hankkeen projektipäällikkö Sanna-Mari Renfors:

”Opinnäytetyössä tuotteistettavaksi valitut pyöräilyreitit ovat erittäin vetovoimaisia, ja niillä on potentiaalia kehittyä maakunnan kärkituotteiksi luontomatkailussa. Reittien taustalla on useasti myös toimiva yhteistyö paikallisten toimijoiden kanssa, ja toimijat ovat ottaneet reitit omikseen. Työn tuloksista on hyötyä sekä paikallisille toimijoille että koko maakunnan luontomatkailun kehityksen kannalta. Tuotekortit ovat laadukkaita ulkoasultaan ja sisällöltään, lisäksi kieliversiot tukevat Satakunnan matkailun kansainvälistymistä.” (Renfors sähköposti 20.11.2016.)

Merikarvia Highlights – Pyöräillen veden ja kulttuurin äärelle, merikarvialainen matkailuyrittäjä Sirkka-Liisa Koivuniemi:

”Pyöräreitin kohderyhmän analysointi ja reitin viimeistelyvaihe oli ammattitaitoista, työskentely oli itsenäistä ja tuotteen linjassa, tekstitys (suomi, englanti) kohderyhmän huomioivaa, tuotekortin viimeistellyt versiot ovat suoraan siirrettävissä käyttöön ja matkailutuottajien käytännön myyntityötä tukemaan, yhteistyö paikkakunnan matkailuyrittäjien kanssa oli innostunutta ja aktiivista.” (Koivuniemi sähköposti 18.11.2016.)

Pyöräile esihistoriaan ja kansallismaisemaan Pyhäjärvisseudulla, Leader Pyhäjärvisseudun toiminnanjohtaja Marja Kares-Oksman:

”Olet tehnyt kerrassaan hienoa työtä. Myös englanti sinulta näyttää taipuvan loistavasti. Muutamia huomioita, jotka tein. Englanninkielisessä on kahdessa kohdassa Lake Köyliö. Oikea muoto on Lake Köyliönjärvi. Seuraavia voisi täsmentää käännöksillä: Räisälä museum voisi ehkä täsmentää Räisälä Immigration Museum, Katismaa saari - Katismaa Island ja Kiviterassi - Stone Terrace. Accommodation ja Services voisi laittaa erikseen (sama suomenkieliseen).” (Kares-Oksman sähköposti 9.11.2016.)

LÄHTEET

Aaro E. Mäkelä Oy:n www-sivut. Viitattu 8.11.2016. <http://www.aaroemakela.fi/>

Berg, M. 2015. Outdoors Finland – mahdollisuus tuotteistaa Satakunta luontomatkailukohteena. Teoksessa S-M. Renfors (toim.) Outdoors Finland – Satakunnan veto-voiman kehittäminen valtakunnallisena ja kansainvälisenä luontomatkailukohteena. Pori: Satakunnan ammattikorkeakoulu, 30–53.

Euran kunnan www-sivut 2016. Viitattu 25.11.2016.
<http://www.eura.fi/fi/etusivu.html>

Google Maps www-sivut. Viitattu 8.11.2016. <https://www.google.fi/maps>

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uud. p. Helsinki: Tammi.

Hemmi, J. 2005a. Matkailu, ympäristö, luonto. Osa 1. Jyväskylä: Gummerus.

Hemmi, J. 2005b. Matkailu, ympäristö, luonto. Osa 2. Jyväskylä: Gummerus.

Jaakkola, E., Orava, M. & Varjonen, V. 2007. Palvelujen tuotteistamisesta kilpailuetua. Opas yrityksille. Helsinki: Tekes.

Kares-Oksman, M. Palautetta opinnäytetyöstäni. Vastaanottaja: Touru Henriikka. Lähetetty 9.11.2016 klo 13.44. Viitattu 25.11.2016.

Koivuniemi, S-L. Palautetta. Vastaanottaja: Touru Henriikka. Lähetetty 18.11.2016 klo 14.49. Viitattu 25.11.2016.

Komppula, R. & Boxberg, M. 2002. Matkailuyrityksen tuotekehitys. Helsinki: Edita Prima.

Konttinen, T. 2014. Luontomatkailun helmiä Satakunnassa. Teoksessa Renfors, S-M. (toim.) Sata matkaa maalle! Monimuotoinen maaseutumatkailu Satakunnassa. Pori: Satakunnan ammattikorkeakoulu, 72–83.
http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/83946/2014_D_8_SataMatkaaMaalle.pdf?sequence=6

Lahden ammattikorkeakoulun www-sivut. Viitattu 7.2.2016.
<http://www.lamk.fi/Sivut/default.aspx>

Lapin elämysteollisuuden strategia 2002–2006. 2002. Rovaniemi: Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus. Viitattu 29.10.2016.
http://www.lappi.fi/lapinliitto/c/document_library/get_file?folderId=53864&name=D_LFE-3200.pdf

Matkailun edistämiskeskus. Pyörämatkailun kehittämisstrategia 2009–2013. Viitattu 7.3.2016. http://www.visitfinland.fi/wp-content/uploads/2013/04/2008-Pyorailymatkailun_kehitt%C3%A4misstrategia_2009-2013-vrs-2.pdf?dl

Matkailun edistämiskeskus. 2014. Kesän luontoaktiviteettien kehittämisstrategia 2015–2018. Viitattu 4.11.2016. <http://www.visitfinland.fi/wp-content/uploads/2015/01/Kes%C3%A4n-luontoaktiviteettien-kehitt%C3%A4misstrategia2015-2018-copy.pdf?dl>

Matkailun tiekartta 2015–2025. 2015. Yhdessä enemmän – kasvua ja uudistumista Suomen matkailuun. TEM raportteja 2/2015. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö. <http://tem.fi/documents/1410877/2735818/Matkailun+tiekartta+2015-2025.pdf/95521a94-5230-47c2-8dd7-bc7ff5bede04>

Merikarvian kunnan www-sivut. Viitattu 24.9.2016. <http://www.merikarvia.fi/>

Middleton, V.T.C., Fyall, A. & Morgan, M. 2009. Marketing in travel and tourism. 4th Edition. Oxford & Burlington: Butterworth-Heinemann.

Modernit humanistit – työkirja. 2014. Helsinki: Visit Finland. Viitattu 19.3.2016. <http://www.visitfinland.fi/wp-content/uploads/2014/06/2014-Modernit-humanistit-ty%C3%B6kirja.pdf?dl>

Outdoors Finlandin www-sivut. Viitattu 8.2.2016. <http://www.outdoorsfinland.fi/>

Outdoors Satakunnan www-sivut. Viitattu 24.9.2016. <http://www.outdoorsatakunta.fi/>

Outdoors Satakunta hanke-esite. 2015. Pori: Satakunnan ammattikorkeakoulu.

Porin kaupungin www-sivut. Viitattu 25.11.2016. <https://www.pori.fi/index.html>

Porin Linjojen www-sivut. Viitattu 7.11.2016. <http://porinlinjat.fi/>

Porin vesibussiristeilyjen www-sivut. Viitattu 7.11.2016. <http://www.porinvesibussiristeilyt.fi/>

Pyörämatkailu.com www-sivut. Viitattu 9.8.2016. <http://www.pyoramatkailu.com/>

Renfors, S-M. 2015. Luontomatkailesta elinkeinomahdollisuuksia Satakuntaan. Teoksessa S-M. Renfors (toim.) Outdoors Finland – Satakunnan vetovoiman kehittämisen valtakunnallisena ja kansainvälisenä luontomatkailekohteena. Pori: Satakunnan ammattikorkeakoulu, 8–20.

Renfors, S-M. Palaute opinnäytetyöstä. Vastaanottaja: Touru Henriikka, Berg Maria. Lähetetty 20.11.2016 klo 21.51. Viitattu 25.11.2016.

Renfors, S-M. 2015. Satakuntaa kehitetään valtakunnallisesti merkittäväksi luontomatkailekohteeksi. Teoksessa S-M. Renfors (toim.) Outdoors Finland – Satakunnan vetovoiman kehittämisen valtakunnallisena ja kansainvälisenä luontomatkailekohteena. Pori: Satakunnan ammattikorkeakoulu, 54–58.

Retkipyöräily. Teemakohtaiset tuotesuosituksset. 2016. Visit Finland. Viitattu 7.3.2016. <http://www.visitfinland.fi/wp-content/uploads/2013/05/Tuotesuosituksset-OF-Py%C3%B6r%C3%A4ily.pdf?dl>

Räsänen, P. 2016. Luonto- ja aktiviteettimatkailun asiantuntija. Henkilökohtainen tiedonanto 21.4.2016.

Räsänen, P. 2015. Luontomatkailun kokonaisvaltainen suunnittelu. Luonnosta liiketoimintaa ja hyvinvointia – koulutuksen luento Satakunnan ammattikorkeakoulussa 22.4.2015.

Räsänen, P. 2015. Outdoors Finland – miten tehdään luonnosta liiketoimintaa? Teoksessa S-M. Renfors (toim.) Outdoors Finland – Satakunnan vetovoiman kehittäminen valtakunnallisena ja kansainvälisenä luontomatkailukohteena. Pori: Satakunnan ammattikorkeakoulu, 21–29.

Räsänen, P. 2014. Pyörämatkailun suunnitteluopas. Outdoors Finland. Viitattu 7.3.2016. <http://www.outdoorsfinland.fi/wp-content/uploads/2014/06/Py%C3%B6r%C3%A4matkailun-suunnitteluopas.pdf>

Satakunnan ammattikorkeakoulun www-sivut. 2016. Viitattu 31.5.2016. www.samk.fi

Satakunnan luontomatkailuohjelma 2025. 2016. Pori: Satakunnan ammattikorkeakoulu. Viitattu 31.5.2016. http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/111312/2016_B_4_Outdoors_Satakunta_luontomatkailuohjelma2016.pdf?sequence=2

Satakuntaliitto. 2012. Satakunnan matkailun tavoite- ja toimenpidesuunnitelma. Viitattu 22.8.2016. <http://www.satakuntaliitto.fi/sites/satakuntaliitto.fi/files/tiedostot/linkki2ID1406.pdf>

Satakuntaliiton www-sivut. Viitattu 21.8.2016. <http://www.satakuntaliitto.fi/>

Satakuntaliitto. 2014. Suomen maakunnat ja maakuntien pääkaupungit. Viitattu 21.8.2016. <http://www.satakuntaliitto.fi/sites/satakuntaliitto.fi/files/tiedostot/Alueidenkaytto/Aluerakenne14/Maakunnat.pdf>

Savola, A., Älli, E. & Hyssänmäki, H. 2007. Matkailualueet Satakunnan maakunta-kaavassa. Satakunnan maakuntakaava, valmisteluvaihe 2007. Pori: Satakuntaliitto. Viitattu 21.8.2016. <http://www.satakuntaliitto.fi/sites/satakuntaliitto.fi/files/tiedostot/linkki2ID184.pdf>

Suomen Ladun www-sivut. Viitattu 6.11.2016. <https://www.suomenlatu.fi/>

Säkylän kunnan www-sivut. Viitattu 25.11.2016. <http://www.sakyla.fi/fi>

Tonder, M. 2013. Ideasta kaupalliseksi palveluksi: matkailupalvelujen tuotteistaminen. Helsinki: Restamark Oy.

Verhelä, P. & Lackman, P. 2003. Matkailun ohjelmapalvelut. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Verhelä, P. 2014. Matkailun perusteet. Kuopio: SH Traveledu Oy.

Vilkkä, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Visit Finlandin www-sivut. Viitattu 5.11.2016. <http://www.visitfinland.fi/>

Visit Yyterin www-sivut. Viitattu 25.11.2016. <http://www.visityyteri.fi/>

Vuoristo, K-V. 2002. Matkailun muodot. 3. painos. Helsinki: WSOY.

Vuoristo, K-V. & Vesterinen, N. 2002. Lumen ja suven maa: Suomen matkailumaantiede. 1-2. painos. Helsinki: WSOY.

Ympäristöministeriön www-sivut. Viitattu 12.4.2016. <http://www.ym.fi>

Merikarvia Highlights – Pyöräillen veden ja kulttuurin äärelle, ympyräreitti | 10 km

Reitti tarjoaa monipuolisen ympäristön pyöräilyyn. Meren ja joen läheisyys reitillä mahdollistaa erilaiset aktiviteetit reitin varrella. Pyöräillessä saa nauttia myös Merikarvian kulttuuritarjonnasta sekä reitin maalaismaisemista. Hyppää pyörän selkään ja anna reitin johdattaa sinut veden ja kulttuurin äärelle!

Nähtävyydet

- Piinukosken riippusilta
- Galleria Vanha Savu
- Merikarvian kirkko

Vaativuus: Helppo

Soveltuvuus: Lapsiperheet, aloittelijat, vähän pyöräilleet

Kesto: Noin 1-3 tuntia

Reittimerkinnot: Reitti on merkitty sinisellä värikoodilla.

Reittikuvaus

Reitti alkaa Krookan satamasta (1), josta avautuu näkymä Selkämeren kansallispuistoon. Satamasta lähdetään päällystettyä tietä pitkin kohti etelää. Reitti kulkee Galleria Vanha Savun (3) ja kalansavustamon (4) ohi, jonka jälkeen se lähtee hieman kiemurrella kohti Salmelankoskea läpi metsä- ja peltomaiseman. Reitti ylittää Salmelankosken sillan, jonka jälkeen käännetään vasemmalle soratielle, Kuninkaantielle. Kuninkaantie on kulttuurisesti arvokas kohde, joka on saanut nimensä kuningas Kustaa II Adolfin vierailusta alueella vuonna 1614. Matkalla sijaitsee myös Anna Rogelin muistomerkki (6). Seuraavaksi ylitetään tie ja jatketaan soratietä pitkin kohti Piinukoskea. Reitti kulkee Piinukosken riippusillan (7) yli, jonka jälkeen kuljetaan lyhyen matkaa purupohjaisista polkuja pitkin, joka vaihtuu soratieksi. Reitti jatkuu soratietä pitkin, kunnes saavutaan Merikarvian keskustaan. Tämän jälkeen reitti jatkuu Korsutuvan (9), Roslin-Kalliolan kirjailijakodin (10) ja Merikarvian kirkon (11) vierestä keskustan pyörätielle päätyen takaisin Krookan satamaan. Vaihtoehtoisesti reitin voi pyöräillä myös toisinpäin.

Hyvä tietää

Merikarvian kunnan kunnostamia peruspolkupyöriä voi lainata panttia vastaan ravintola Rantahuoneelta, joka sijaitsee Krookan satamassa. Lähellä satamaa

sijaitsee myös Merikarvian kesäaikainen info Galleria Vanha Savussa. Pyöräilyn ohessa reitillä voi harrastaa geokätköilyä, sillä reitin varrella sijaitsee useita kätköjä. Geokätköily on ulkoiluharrastus, jonka ideana on etsiä maastoon piilotettuja kätköjä GPS-koordinaattien ja vihjeiden avulla. Tutustu geokätköilyyn: www.geocaching.com/. Mukaan on hyvä ottaa oma älypuhelin, johon voi ladata ennakoon QR-skannausohjelman (ilmaisohjelmia). Reitien varrelta löytyy QR – koodeja, joiden kautta pääsee kuulemaan mm. yleisesittelyn Merikarviasta sekä hölmöläistarinan Merikarvian murteella. Osa QR – koodien teksteistä / ääninäytteistä on englanninkielisiä. Reitien varrella on vaihtuvia aktiviteetteja, joten reitille kannattaa varata reilusti aikaa. Taukopaikoilla laavujen läheisyydessä on käymälät. Tarvittavat varusteet: pyörä (oma tai laina) ja kypärä.

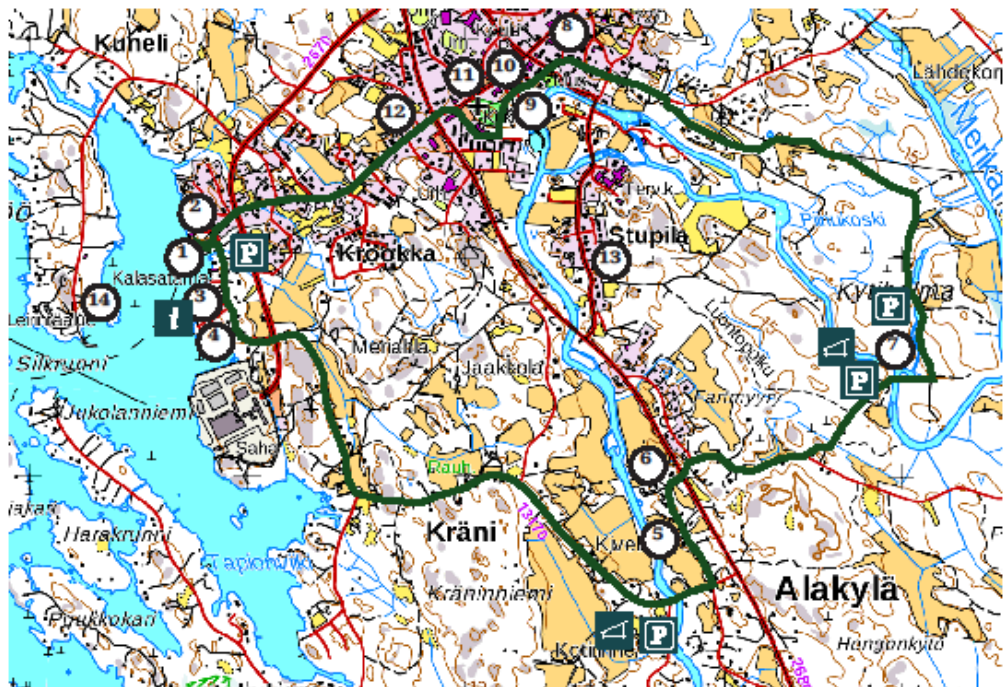
Vaativuus

Reitin varrella on pieniä korkeuseroja, mutta pääosin reitti on maastoltaan melko tasaista. Reitti kulkee vaihtelevasti sekä päällystetyllä että päällystämättömällä tiellä, mutta tiet ovat hyväkuntoisia.

Reitin alkuun

Varvintie 7, 29900 Merikarvia
 N61° 51.139' E21° 28.864'

Julkisilla kulkuneuvoilla: Merikarvian ja Porin välillä kulkee arkisin muutamia edestakaisia vuoroja. Merikarvialla Krookan satama on reitin päätepiste. Valtatiellä 8 kulkee päivittäin useita pikavuoroja sekä etelään että pohjoisen suuntaan. Pysäkki sijaitsee Tuorilan SEO-palvelun edessä, josta on 8 km Merikarvian keskustaan. Lisätietoja: www.aaroemakela.fi ja www.matkahuolto.fi

Kartat ja oppaat

Reittikarttoja ja esitteitä on saatavilla Merikarvian kunnan infossa. Reittikartta löytyy lisäksi laminoituna jokaiselta taukopaikalta (Krookka, Salmelankoski, Piinukoski).

www.outdoorsatakunta.fi

Majoituspaikat reitin lähellä

Mericamping (14)
Palosaarentie 67, 29900 Merikarvia
Puh. +358 (0)400 719 589
www.mericamping.fi

Purolomat (5)
Kuninkaantie 11, 29900 Merikarvia
Puh. +358 (0)41 466 6774
www.purolomat.net

Rauhanlaakso Kestikartano (13)
Kivirannantie 2, 29900 Merikarvia
Puh. +358 (0)400 318 398
www.rauhanlaakso.fi

Vanha-Heikkilän majatalo (8)
Kaasmannintie 14, 29900 Merikarvia
Puh. +358 (0)50 533 7836
www.vanhaheikkilanmajatalo.palvelee.fi

Linkit

Merikarvian kunta
Kauppatie 40, 29900 Merikarvia
Puh. +358 (0)44 724 6333
www.merikarvia.fi

Merikarvian matkailuyrittäjät
www.merikarvianmatkailu.fi
(lisää majoituskohteita ja aktiviteetteja)

Palvelut reitin varrella

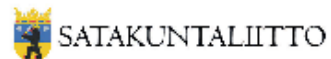
Auto- ja pyörähuolto (12)
Keijo Mäkitalo
Puh. +358 (0)400 721 422

Purolomat
Melontaretket, kalastuspaketit, välinevuokraus
Puh. +358 (0)41 466 6774

Ravintola Rantahuone (2)
Puh. +358 (0)44 273 5300
www.rantahuone.fi

Kartta Maanmittauslaitoksen Maastotietokannan 4/2016 aineistoa.

Kuva: Seija Väre

Merikarvia Highlights – Cycling by water and culture, circle route | 10 km

The route offers a varied environment for cycling. The sea and the river are located close to the route which enables different activities on the route. While cycling you may also enjoy the cultural offerings and the rural landscape of Merikarvia. Jump on the bicycle and let the route lead you to water and culture.

Sights

- Piinukoski pendant bridge
- Art Gallery Vanha Savu
- Church of Merikarvia

Difficulty level: Easy

Suitability: Families with children, beginners

Duration: Approx. 1-3 hours

Route markings: The route is marked with blue color-code.

Route description

The route starts from the Krookka marina (1) that affords a view to the Bothnian Sea National Park. From the marina the route goes towards the south along a paved road. The route passes the Art Gallery Vanha Savu (3) and the smokehouse (4) and continues twisting through fields and forest landscape to Salmelankoski. The route crosses over the bridge in Salmelankoski and turns left to a gravel road Kuninkaantie. Kuninkaantie is a culturally valuable site, which was named after the visit of King Gustav II Adolf in 1614. There is also preacher Anna Rogel's Monument (6) along the route. The route crosses a road and continues along a gravel road towards Piinukoski. The route crosses over the Piinukoski pendant bridge (7) and goes on a short distance along a sawdust track that changes to a gravel road. The route goes on along the gravel road until it comes to the centre of Merikarvia. Next the route passes the Dugout House (9), Author Matilda Roslin-Kalliola's Home Museum (10) and the church of Merikarvia (11) and goes along a cycling lane in the centre and ends in the Krookka marina. Alternatively the route can be cycled the other way round.

Good to know

Merikarvia municipality has repaired bicycles that can be borrowed from the restaurant Rantahuone located in the Krookka marina. A deposit is required. In summerti-

me Merikarvia Info is located close to the marina in the Art Gallery Vanha Savu. Geocaching is possible on the route alongside cycling because there are several geocaches along the route. Geocaching is an outdoor activity where the idea is to look for caches that are hidden in the terrain with the help of GPS coordinates and hints. Get to know geocaching: www.geocaching.com/. It is good to take your smartphone with you on the route and load a QR Code Reader (freeware). There are QR codes along the route and via them you can listen for example a presentation of Merikarvia and a story in local dialect. Some of the texts behind the QR codes are in English. Along the route there are different activities so it is good to have plenty of time for the route. There are outdoor toilets in the rest places close to the lean-tos. Equipment needed: bicycle (own or loan) and helmet.

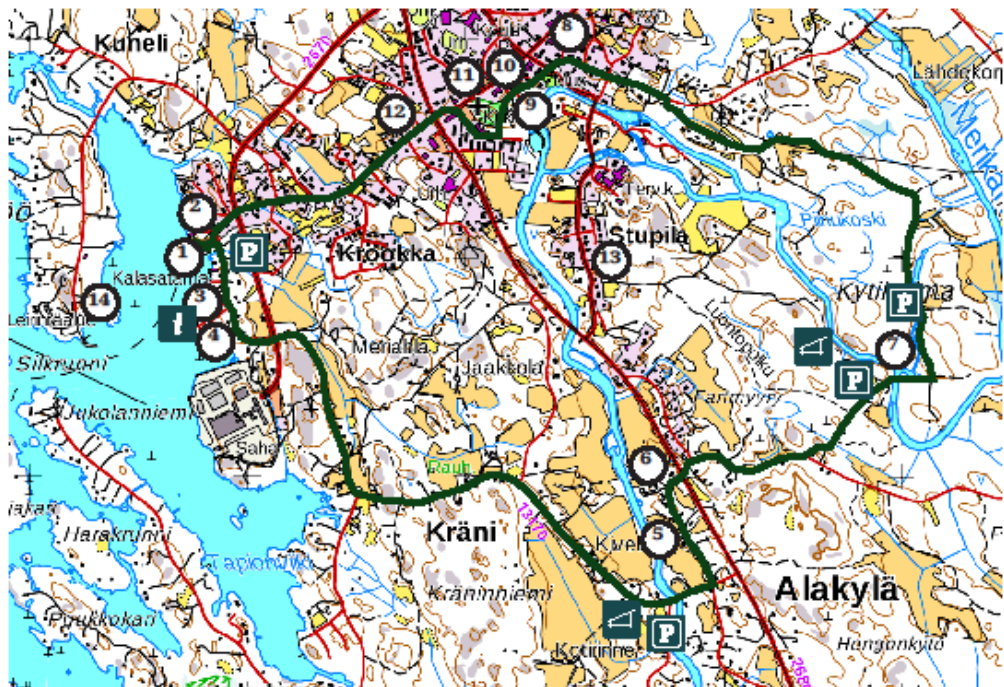
Difficulty level

There are small differences in altitude along the route, but the terrain is mainly flat. The route goes along paved and unpaved roads but they are in good shape.

To start the route

Varvintie 7, 29900 Merikarvia
 N61° 51.139' E21° 28.864'

With public transportation: On weekdays there are a few buses between Merikarvia and Pori. The bus terminates in Krookka marina in Merikarvia. There are several express buses on road Valtatie 8 both to south and north. Bus stop is located on front of the Tuorila SEO-service from where it is 8 km to Merikarvia. Further information: www.aaroemakela.fi and www.matkahuolto.fi

Maps and guides

Route maps and brochures are available in Merikarvia Info. The route map is also laminated on every rest place (Krookka, Salmelankoski, Piinukoski).

www.outdoorsatakunta.fi

Accommodation close to the route

Mericamping (14)
Palosaarentie 67, 29900 Merikarvia
Puh. +358 (0)400 719 589
www.mericamping.fi

Purolomat (5)
Kuninkaantie 11, 29900 Merikarvia
Puh. +358 (0)41 466 6774
www.purolomat.net

Rauhanlaakso Kestikartano (13)
Kivirannantie 2, 29900 Merikarvia
Puh. +358 (0)400 318 398
www.rauhanlaakso.fi

Vanha-Heikkilän majatalo (8)
Kaasmannintie 14, 29900 Merikarvia
Puh. +358 (0)50 533 7836
www.vanhaheikkilanmajatalo.palvelee.fi

Links

Merikarvia municipality
Kauppatie 40, 29900 Merikarvia
Puh. +358 (0)44 724 6333
www.merikarvia.fi

Tourism Merikarvia
www.merikarvianmatkailu.fi
(more accommodation and activities)

Services along the route

Auto- ja pyörähuolto (12)
Car and bicycle maintenance
Keijo Mäkitalo
Puh. +358 (0)400 721 422

Purolomat
Canoe trips, fishing packages, equipment rental
Puh. +358 (0)41 466 6774

Ravintola Rantahuone (2)
Restaurant
Puh. +358 (0)44 273 5300
www.rantahuone.fi

Map National Land Survey of Finland 4/2016

Photo Seija Väre

Pyöräillen Kokemäenjokisuistosta Selkämerelle, Pori, janareitti | 31 km

Koe Meri-Porin ainutlaatuinen luonto pyöräilemällä Porin keskustasta Kokemäenjoen suistoa myötäillen Reposaareen Selkämeren äärelle. Matkalla voi tutustua Yyterin monipuoliseen aktiviteettitarjontaan tai rentoutua 6 kilometriä pitkällä hiekkarannalla ja Reposaari taas on ihanteellinen paikka rauhoittumiseen.

Nähtävyydet

- Yyterin hiekkaranta
- Selkämeren Kansallispuisto
- Reposaaren idyllinen kylämaisema

Vaativuus: Keskivaativa

Soveltavuus: Kokeneet pyöräilijät

Kesto: 1-2 päivää

Tarvittavat varusteet: Pyörä (oma tai vuokra) ja kypärä

Reittikuvaus

Reitti alkaa Porin keskustasta, Porin Seudun Matkailu Oy Maisan (1) edestä. Reitti kulkee keskustasta pyörätietä pitkin länteen Kokemäenjoen suistoaluetta myötäillen. Keskustan jälkeen reitti kulkee edelleen pyörätietä pitkin kohti Yyteriä. Yyteri on monipuolinen matkailukohde, joka on tunnettu monta kilometriä pitkstä hiekkarannastaan. Yyterissä on aivan reitin varressa myös huoltoasema (4), johon voi pysähtyä tauolle. Yyteristä reitti jatkuu suoraan, kunnes tullaan risteykseen. Risteyksestä käännytään vasemmalle Reposaaren maantielle, nousee ramppia pitkin ylös ja jatketaan suoraan. Reitti kulkee merenlahden ylittävää siltaa pitkin ja sen jälkeen tienpiennarta pitkin saarten ja luotojen läpi. Reitin varrella sijaitsee Meri-Porin tulipuiston opastuskeskus (7), joka on mainio taukopaikka. Opastuskeskuksen yhteydessä on myös lintutorni. Tahkoluodosta eteenpäin reitti kulkee pyörätietä pitkin suoraan, kunnes saavutaan Reposaareen. Reposaareissa voi tutustua esimerkiksi Reposaaren kirkkoon (11) sekä linnakepuistoon ja ruokailla hyvissä ravintoloissa. (10).

Hyvä tietää

Karttaan on merkitty sinisellä vaihtoehtoinen reitti, joka kulkee pääosin maalaismaisemassa. Reitille pääsee kääntymällä Ulasoorin jälkeen oikealle Kyläsaarentielle, jonka jälkeen reitti kulkee Kyläsaaren, Enäjärven ja Pihlavan

läpi. Pihlavasta reitti kulkee Kaunismäentietä pitkin kauniin huvilamyljööön läpi Yyteriin. Reitin varrella on kaksi luontopolkua (Teemuluoto-Halssi ja Enäjärvi), jotka sijaitsevat Kokemäenjoen suistossa.

Kesäaikana meno-tai paluumatkan voi tehdä myös jokilaivalla, joka kulkee Porin ja Reposaaren välillä. Yyteri on kansainvälisesti arvostettu luontokohde, joka on vierailemisen arvoinen. Yyterin alueella on mahdollista harrastaa erilaisia aktiviteetteja ja lisäksi alueella on useita lintutorneja ja retkeilyreittejä, kuten Lietteiden reitti ja Santojen lenkki. Yyteri on myös mainio paikka rentoutumiseen hiekkarannalla tai Yyterin kylpylässä. Reitin varrella kannattaa ehdottomasti yöpyä. Pormestariluodon asukas yhdistykseltä voi vuokrata polkupyöriä sekä pyöräilykypäriä. Lähtöpaikan läheisyydessä on parkkipaikkoja.

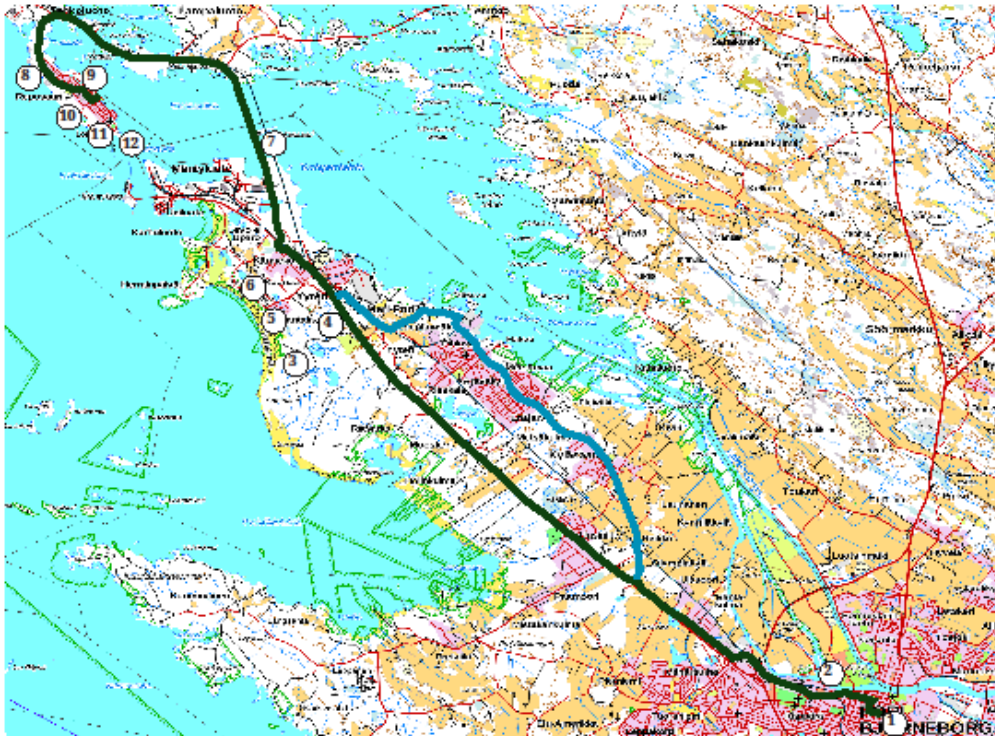
Vaativuus

Reitti on maastoltaan melko tasainen ja se kulkee alusta loppuun päällystettyjä teitä pitkin ja suurimmaksi osaksi pyöräteitä pitkin. Kaanaan ja Tahkoluodon välinen tieosuus on reitin haastavin, sillä tie ja piennar ovat hyvin kapeita ja tiellä kulkee paljon raskasta liikennettä. Tämän vuoksi reitti ei sovellu lapsiperheille.

Reitin alkuun

Itäpuisto 7, 28100 Pori
 N61° 29.132' E21° 47.770'

Julkisilla kulkuneuvoilla: Porin kauppatorilla on paikallisliikenteen pysäkki, josta on 0,2 km matkaa reitin lähtöpaikalle. Reposaareissa paikallisliikenteen pysäkki sijaitsee Satamapuistossa. Lisätietoja: www.porinlinjat.fi

Kartat ja oppaat

www.outdoorsatakunta.fi

Yyterin retkeilyreitit

www.visityyteri.fi/yyterinniemen_retkeilyreitit

Porin Seudun Matkailu Oy Maisa

www.maisa.fi

Visit Yyteri

www.visityyteri.fi

Selkämeren Kansallispuisto

www.selkameri.fi

Majoituspaikat ja palvelut

Hostel River (2)

www.hostelriver.fi

Porin vesibussiristeilyt Oy

www.porinvesibussiristeilyt.fi

Ravintola Merimestä (12)

www.merimesta.fi

Siikaranta Camping (8)

www.siikarantacamping.fi

Ravintola Reposaaari (9)

www.ravintolareposaari.fi

Yyteri Beach Lomakeskus (3)

www.yyteribeach.fi

Yyterin Kylpylähotelli (6)

www.yyterinkylpyla.fi

Yyteri Resort & Camping (5)

www.suomicamping.fi/yyteri

Pormestarinluodon asukas yhdistys: Pyöräpaja

Pyörävuokraus, huolto, kuljetus

02 641 2667

www.pormestarinluoto.com/pyorapaja3

Kartta Maanmittauslaitoksen Maastotietokannan ai-neistoa 4/2016

Kuva Minna Laine

SATAKUNTALIITTO

Cycling from the Kokemäenjoki river delta to the Bothnian Sea, Pori, line route | 31 km

Experience the unique nature of Meri-Pori by cycling from the centre of Pori following the Kokemäenjoki river delta to Reposaari to the Bothnian Sea. On the way you can get to know the wide variety of activities in Yyteri or relax on the 6 kilometres long sandy beach while Reposaari is an ideal place for calming down near the sea.

Sights

- Yyteri beach and dunes
- Bothnian Sea National Park
- Idyllic village milieu of Reposaari

Difficulty level: Medium

Suitability: Experienced cyclists

Duration: 1-2 days

Equipment: Bicycle (own or rental) and helmet

Route description

The route starts from the centre of Pori at the Pori Regional Tourist Agency Maisa (1). From the centre the route goes along a cycling lane to the west following the river Kokemäenjoki delta area. After the centre the route goes on along a cycling lane towards Yyteri. Yyteri is a versatile tourist resort that is known for its several kilometers long beach. There is also a service station (4) right next to the route where you can stop for a break. The route continues straight from Yyteri until it comes to crossroads. In the crossroads you turn left to road Reposaaren maantie, go along the ramp and then continue straight. The route goes across the bay and then continues along roadside across the islets and islands. The information centre of Meri-Pori wind farm (7) is located along the route which is a great place for a break. Next to the information centre there is also a bird-watching tower. From Tahkoluoto the route goes straight along a cycling lane until it comes to Reposaari. The church of Reposaari (11), the renovated wartime fort and the restaurants are worth visiting. (10).

Good to know

There is an alternative route marked with blue colour in the map. The route goes through countryside and it can be reached by turning right to road Kyläsaarentie after Ulasoori and then the route passes across Kyläsaari, Enäjärvi and Pihlava. The route goes from Pihlava along

road Kaunismäentie across a beautiful villa milieu to Yyteri. Along the route there are two nature trails (Teemuoto-Halssi and Enäjärvi) that are located in the river Kokemäenjoki delta.

In summertime the outward or the return journey can also be made with a riverboat that travels between Pori and Reposaari. Yyteri is internationally valuable nature destination that is worth visiting. The Yyteri area offers different types of activities and additionally, there are several bird-watching towers and hiking trails like Liettöiden reitti and Santojen lenkki. Yyteri is also a great place for relaxing on the beach or in the spa of Yyteri.

It is worth to stay overnight along the route. Pormestarinluoto asukasyhdistys rents bicycles and bicycle helmets. There are parking spaces in the vicinity of the starting place.

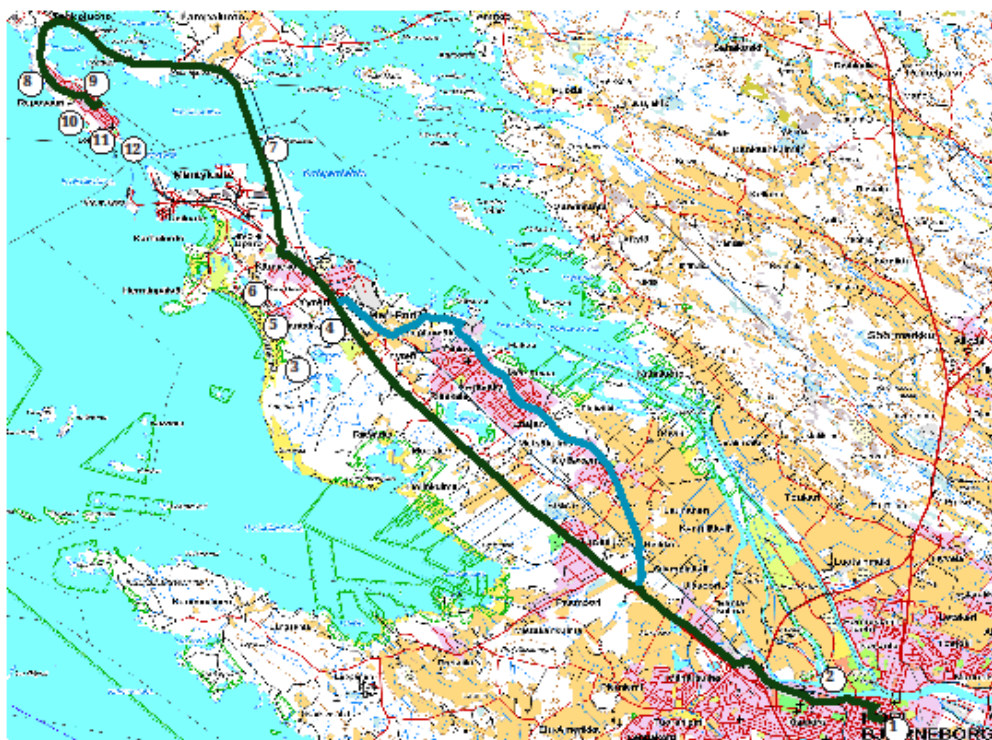
Difficulty level

The terrain along the route is quite flat and the route goes from the beginning till the end along paved roads and also mostly along cycling lanes. The most challenging section on the route is between Kaanaa and Tahkoluoto because the road and the road side are very narrow and the road has a lot of heavy traffic. Therefore the route is not suitable for families with children.

To start the route

Itäpuisto 7, 28100 Pori
N61° 29.132' E21° 47.770'

With public transportation: There is a local traffic bus stop at kauppatori that is 0,2 km away from the starting point of the route. In Reposaari the bus stop is located in Satamapuisto. Further information: www.porinlinjat.fi

Maps and guides

www.outdoorsatakunta.fi

Nature trails of Yyteri

www.visityyteri.fi/yyterinniemen_retkeilyreitit

Pori Regional Tourist Agency Maisa
www.maisa.fi

Visit Yyteri
www.visityyteri.fi

Bothnian Sea National Park
www.selkameri.fi

Accommodation and services

Hostel River
www.hostelriver.fi

Porin vesibussiristeilyt Oy
Cruises
www.porinvesibussiristeilyt.fi

Ravintola Merimestä (12)
www.merimesta.fi

Siikaranta Camping (8)
www.siikarantacamping.fi

Ravintola Reposaari (9)
www.ravintolareposaari.fi

Yyteri Beach Lomakeskus (3)
www.yyteribeach.fi

Yyteri Hotel and Spa (6)
www.yyterinkylpyla.fi

Yyteri Resort & Camping (5)
www.suomicamping.fi/yyteri

Pormestariluodon asukas yhdistys: Pyöräpaja
Bicycle rental, maintenance, transport
02 641 2667
www.pormestariluoto.com/pyorapaja3

Map National Land Survey of Finland 4/2016

Photo Minna Laine

Pyöräile esihistoriaan ja kansallismaisemaan Pyhäjärvisseudulla, Eura-Säkylä, ympyräreitti | 40 km

Reitti kulkee Satakunnan maakuntajärven, Pyhäjärven rantaa myötäillen sekä Köyliönjärven historiallisesti arvokkaan kansallismaiseman läpi. Reitin varrella on mielenkiintoisia historiakohteita, kuten muinaisjäännösalueita ja museoita. Reitti johdattaa pyöräilijän esihistoriaan sekä kristinuskon Suomeen tuon alkulähteille.

Nähtävyydet

- Esihistoriakohteet
- Kauttuan Ruukinpuisto
- Köyliönjärven kulttuuri-
maisema

Vaativuus: Helppo

Soveltuvuus: Pyöräilyn harrastajat

Kesto: 1-2 päivää

Reittikuvaus

Esihistorian opastuskeskus Naurava Lohikäärme (1) on reitin lähtöpaikka, josta lähdetään kohti Kauttuan Ruukinpuistoa. Reitin alkupuolella sijaitsevat esihistoriakohteet Käräjämäki (3), Luistarin muinaispuisto (4), Kauttuan Linnavuori (9) sekä Harolan lehto (10) ja myös Kauttuan tehtaiten museo (8). Reitti kulkee Kauttuan Ruukinpuiston läpi, jossa on mahdollisuus tutustua mm. Alvar Aallon suunnittelemiin rakennuksiin sekä arvokkaaseen ruukkimiljööseen. Reitti jatkuu pyörätietä pitkin Pyhäjärven rannan myötäisesti kohti Säkylää. Rantatietä pyöräillessä voi nauttia kauniista järvimaisemasta. Säkylästä reitti jatkuu kohti Kankaanpäästä. Kankaanpäässä voi vierailla Kuninkaanlähteellä (14), joka on saanut nimensä kuningas Kustaa III:n vierailtua alueella 1775. Reitti jatkuu pyörätietä pitkin Köyliönjärveä myötäillen kohti Kirkkosaarta (16). Matkalla voi ihailla Köyliönjärven kulttuurimaisemaa, joka on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue ja vierailla Yttilän museokoululla (15). Legendan mukaan talonpoika Lalli surmasi piispa Henrikin Köyliönjärven jäällä vuonna 1156, josta alkaa koko Suomen kirjoitettu historia. Piispa Henrik oli tullut Suomeen levittämään kristinuskoa. Reitti kulkee Kirkkosaaren läpi, jonka jälkeen se jatkuu pyörätietä pitkin kohti Kepolaa. Kepolassa sijaitsee Lallin patsas (17). Lisäksi Kepolassa voi vierailla Räisälämuseossa (18). Kepolasta reitti jatkuu tienpiennarta pitkin kohti Kauttua, josta reitti kulkee takaisin lähtöpaikkaan.

Hyvä tietää

Reitin varrella on mahdollisuus harrastaa erilaisia aktiviteetteja. Säkylässä Eenokin rannan läheisyydessä on frisbeegolfrata ja Pyhäjärvi tarjoaa mahdollisuuden mm. kalastukseen, melontaan ja veneilyyn. Reitin varrella on useita uimarantoja ja Katismaan Saarella (12) on mahdollisuus myös saunomiseen ja melontaan. Säkylässä rantatien varrella Kiviterassi (11) sekä Kankaanpään uimarannalla sijaitseva grillikatos (13) ovat mainioita taukopaikkoja eväiden syömiseen, joissa on myös mahdollisuus tulentelemaan. Reitillä on kaksi matkailuinfoa, jotka sijaitsevat Kauttualla kahvila Kyöpelissä (7) ja Säkylässä Villa Linturissa (19). Lähtöpaikalla on parkkialue. Tarvitavat varusteet: pyörä (oma) ja kypärä.

Vaativuus

Reitillä on pieniä korkeuseroja, mutta pääosin reitti on maastoltaan tasainen. Reitti kulkee suurimmaksi osaksi pyöräteitä ja päällystettyjä teitä pitkin, jotka ovat hyvässä kunnossa. Säkylän ja Kankaanpään välissä on tieosuus, jolla tulee olla varovainen. Tiellä ei ole paljon liikennettä, mutta sekä tie että piennar ovat melko kapeita ja aivan tien vieressä on oja. Kokonaisuudessaan reitti ei kuitenkaan ole kovin vaativa ja reitin varrella on useita taukopaikkoja, joten se sopii myös aloittelijoille.

Reitin alkuun

Eurantie 18
27510 Eura
[N61° 07.623' E22° 08.043'](https://www.mattkahuolto.fi)

Julkisilla kulkuneuvoilla: Euran linja-autoasema sijaitsee 0,5 km päässä reitin lähtöpaikasta. Lisätietoja: www.mattkahuolto.fi

Kartat ja oppaat

www.outdoorsatakunta.fi

Majoituspaikat ja palvelut

Huvila Haapsaari (12)
Hotellihuoneita
Puh. +358 (0)50 558 6688
www.huvilahaapsaari.fi

Ilo Adventures
Puh. +358 (0)50 304 3867
www.iloadventures.com

Jokisauna (5)
Puh. +358 (0)40 715 3505
www.jokisauna.com

Katismaan Saari
Puh. +358 (0)45 607 2717
www.katismaansaari.fi

Kauttuan Ruukkialue, Kauttuan Klubi (6)
Hotelli
Puh. +358 (0)50 518 3680
www.ahlstrominruukit.fi/kauttua

Lounasravintola idylli (2)

Puh. +358 (0)2 86 45 460

www.lounasravintolaidylli.fi

Säkylän erä- ja kalastusmatkailu

Mökkejä

Puh. +358 (0)400 124 241

www.sakylanerajakalastusmatkailu.fi

Linkit

Leader Pyhäjärviseuutu

www.pyhajarviseutu.fi/matkailu

Euran kunta

www.eura.fi

Säkylän kunta

www.sakyla.fi

Kartta Maanmittauslaitoksen Maastotietokannan ai-neistoa 4/2016

Kuva Henriikka Touru

Cycle to prehistory and national landscape in Pyhäjärvi lake district, Eura-Säkylä, circle route | 40 km

The route goes along the lake Pyhäjärvi which is the regional lake of Satakunta and through the historically valuable national landscape of lake Köyliönjärvi. Along the route there are interesting prehistoric sights like ancient monuments and museums. The route leads the cyclist to prehistory and to the early stages of the arrival of Christianity to Finland

Sights

- Prehistoric sites
- The ironworks area of Kauttua Ruukinpuisto
- National landscape of lake Köyliönjärvi

Difficulty level: Easy

Suitability: Cycling hobbyist

Duration: 1-2 days

Route description

The starting place of the route is the Laughing Dragon Prehistory Guidance Centre (1) where the route goes towards the ironworks area of Kauttua Ruukinpuisto. The ancient monument areas Käräjämäki (3), the ancient park of Luistari (4), the hill fort of Kauttua (9) and the ancient remains of Harola (10) are located in the first part of the route. The route goes through the ironworks area Kauttua Ruukinpuisto where you have a possibility to visit buildings designed by the famous architect Alvar Aalto and get to know to the valuable ironworks milieu. The route continues along a cycling lane to Säkylä following the lake Pyhäjärvi. On the way to Säkylä you can enjoy the beautiful lake scene. From Säkylä the route continues towards Kankaanpää. There you can visit Kuninkaanlähde (14) which was named after the visit of King Gustav III in 1775. The route continues along a cycling lane to Kirkkosaari following the lake Köyliönjärvi. On the way to Kirkkosaari (16) you can admire the cultural landscape of lake Köyliö which is nationally valuable nature reserve and visit the museum school (15) in Yttälä. According to legend peasant Lalli killed Bishop Henry on the ice of lake Köyliö in 1156. Bishop Henry had come to Finland to spread Christianity. The route goes through Kirkkosaari and continues along a cycling lane to Kepola. The statue of Lalli (17) is located in Kepola. In Kepola you can also visit Räisälä museum (18). The route goes along a road side to Kauttua where the route goes back to the starting point.

Good to know

There are different types of activities along the route. In Säkylä in the vicinity of Eenokki there is a disc golf area and the lake Pyhäjärvi offers an opportunity for fishing, canoeing and boating. There are several beaches along the route and in Katismaa Saari (12) you can also go to sauna. In Säkylä Kiviterassi (11) and the barbecue shelter (13) located near the beach in Kankaanpää are great rest places for picnic and there are also campfire sites. There are two tourist infos along the route that are located in Kauttua in Kahvila Kyöpeli (7) and in Säkylä in Villa Linturi (19). There is a parking space at the starting point. Equipment needed: bicycle (own) and helmet.

Difficulty level

There are small differences in altitude along the route but the terrain is mainly flat. The route goes mostly along cycling lanes and paved roads that are in good shape. On the road between Säkylä and Kankaanpää there is a section where you should be careful. The road has little traffic but both the road and the road side are quite narrow and there is a ditch right next to the road. Altogether the route is not very demanding and there are several rest places along the route so it is also suitable for beginners.

To start the route

Eurantie 18
27510 Eura
N61° 07.623' E22° 08.043'

With public transportation: Eura bus station is located 0,5 km away from the starting point of the route. Further information: www.satakunnanliikenne.fi

Maps and guides

www.outdoorsatakunta.fi

Accommodation and services

Huvila Haapsaari (12)
Hotel rooms
Puh. +358 (0)50 558 6688
www.huvilahaapsaari.fi

Ilo Adventures
Puh. +358 (0)50 304 3867
www.iloadventures.com

Jokisauna (5)
Puh. +358 (0)40 715 3505
www.jokisauna.com

Katismaan Saari
Puh. +358 (0)45 607 2717
www.katismaansaari.fi

Kauttuan Ruukkialue, Kauttuan Klubi (6)
Hotel
Puh. +358 (0)50 518 3680
www.ahlstrominruukit.fi/kauttua

Lounasravintola idylli (2)
Puh. +358 (0)2 86 45 460
www.lounasravintolaidylli.fi

Säkylän erä- ja kalastusmatkailu
Cottages
Puh. +358 (0)400 124 241
www.sakylanerajakalastusmatkailu.fi

Links

Leader Pyhäjärvisseutu
www.pyhajarvisseutu.fi/matkailu

Eura municipality
www.eura.fi

Säkylä municipality
www.sakyla.fi

Map National Land Survey of Finland 4/2016

Photo Henriikka Touru

